

ניוזלטר

של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינלקר
אביב תשפ"ב

<h2>לזכור</h2> <p>המכון מזכיר את זיכרון השואה באמצעות מעילות מחקריות קיום אירועים, כנסים, ימי עיון ונבדלת קהילות חוקרים אפיליי ביכור בחינתם השואה.</p>	
	<h2>לחקור</h2> <p>המכון מעלות מטרות מחקר רב-תחומיות העוסקות בחקר השואה ופניית. מירות המחקרים מתפרסמים בבמות אקדמית וציבורית.</p>
<h2>להנציח</h2> <p>המכון מננים כנסים וסמינרים אקדמיים לציון את זמנם וזמן זיכרון נעמת "כול הדורות" "יום הזכרון הבינלאומי לשואת יהודי אשכנז" "יום הכנסת לעבודה".</p>	
	<h2>יוצרים קהילות</h2> <p>המכון יוצר "קהילות חוקרים" באמצעות הקמת מטרות מחקר ומעילות כנסים השואה. בנייתן "עמיתו שפיל", "חוקרים זכרים", "מרחם שואה בראילון" ו"נשים מספרות שואה".</p>
<h2>בונים גשר בין הדורות</h2> <p>המכון מבקש ליצור זיקה בקרב הדור הצעיר לזיכרון השואה באמצעות קיום אירועים ביום מילים חלק מחוקרים אנשי חקירות, ספרים ידעים, ודמויות ציבור.</p>	

ראש המכון: פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ

תוכן עניינים

עמוד	
3	דבר ראש המכון
12	פורום שואה בר אילן
16	פורום "חוקרים זוכרים"
20	פורום "עמיתי שפיגל"
27	פורום "נשים מספרות שואה"
32	פורום "יהודים מצילים יהודים"
36	פורום "פולין"
41	פורום "לונדון"
45	פורום "שוויץ"
49	פורום "רומניה"
53	פורום "ספרות וייצוג שואה"
56	כנסים וימי עיון תשפ"ב

דבר ראש המכון, פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ

בס"ד

פרופ' ג'ודי

באומל-שוורץ

חברות וחברים היקרים, קוראי הניוזלטר,

והנה עברה עוד שנה ואנו ממשיכים ב"שגרת קורונה" עם כל הפעילות הענפה שלנו. כבר התרגלנו לאירועי זום ודווקא ראינו בהם יתרונות רבים. יש לנו הזדמנות פז לשלב חוקרים מכל העולם בפעילות שלנו, לקדם פעילות בינלאומית רחבה שלא היינו זוכים בה בממדים כאלה אילו מדובר היה בעבר, וגם יכולנו להגיע למשתתפים ולקהל בארץ שלא תמיד היו יכולים להגיע למרחקים ולהשתתף באירועים כמו שלנו. ואכן היו לנו אירועים בשפע עד כה בתשפ"ב ונראה שמגמה זו תימשך לאורך השנה כולה. כנסים, ימי עיון, אירועים אחרים, וכן פרסום ספרים מטעם הפורומים של המכון וחבריהם, שכבר זכו להשקות, לאירועי המשך, ולתהודה רבה בארץ ובעולם.

אז מה עשינו עד עתה בתשפ"ב ומה עוד בתוכנית? התחלנו את שנת הלימודים באירוע זום משותף עם Florida State University שהתקיים ב-25 באוקטובר 2021 (י"ט בחשוון), השקת הספר **Women Defying Hitler: Resistance and Rescue Under the Nazis**, London: Bloomsbury 2021 שערכה פרופ' גודי באומל-שוורץ יחד עם ד"ר מרדכי פלדיאל ופרופ' נתן סטולצפוס. שלושתם השתתפו באירוע יחד עם פרופ' אן נלסון מאוניברסיטת קולומביה.

המשכנו באירוע זום ב-9 בנובמבר 2021 (ה' בכסלו) לציון 82 שנה ל"ליל הבדולח" בחסות משותפת עם מערך הספריות של אוניברסיטת בר-אילן, בו השקנו את הספר שערכה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם אלן שניידר, מנהל המרכז העולמי של בני ברית, ירושלים: **All Our Brothers and Sisters: Jews Saving Jews During the Holocaust**, Bern: Peter Lang, 2021 שראה אור בתחילת 2021 מטעם פורום "יהודים מצילים יהודים" של המכון. לאחר שפרופ' באומל-שוורץ פתחה והסבירה כיצד נולד הספר ומה הוא מהותו, דיברו פרופ' גדעון גריף, אלן שניידר, ד"ר צילה הרשקו, פרופ' דליה עופר ופרופ' יצחק כרם.

לציון י' בטבת, יום הקדיש הכללי, ערכנו יום עיון משותף בזום (15 בדצמבר 2021, י"א בטבת) יחד עם המחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו ע"ש ישראל וגולדה קושיצקי, שבו הרצתה ד"ר רחלי ברגר, עמיתת מחקר בפורום עמיתי שפיגל של המכון, על "לחזור ולחיות, המחקר על האמנים בארץ וזיכרון השואה 1955-1933".

למחרת, ב-16 בדצמבר (י"ב בטבת) התקיים אירוע בינלאומי משותף בזום עם ה-Second Generation Network בעקבות פרסום ספר נוסף של המכון אותו ערכה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם פרופ' שמואל רפאל, **Researchers Remember: Research as an Arena of Memory Among Descendants of Holocaust survivors, A Collected Volume of Academic Autobiographies**, Bern: Peter Lang, 2021 שהיה שיאו של פרויקט בן שנתיים וחצי של פורום "חוקרים זוכרים" של המכון ותוצאה של מפגשים רבים של שלוש קבוצות מיקוד, שתיים בארץ והשלישית בינלאומית. באותו אירוע הרצתה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ על הדרכים שבהן השואה משפיעה על בחירות מקצועיות של בני ובנות הדור השני והשלישי.

מקבץ האירועים הבא התקיים סביב יום השואה הבינלאומי שחל ב-27 בינואר. 26 בינואר (כ"ד בשבט) נתנה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ הרצאה ברדיו הלאומי האוסטרי 10 בתכנית Praxis, על קיום חיים דתיים במחנות בתקופת השואה. באותו יום היא גם הרצתה על "הכחשת השואה בימינו" בכנס בזום של השדולה למאבק באנטישמיות ובתנועת ה-BDS שהוקדש לנושא "מצב זיכרון השואה בארץ ובחו"ל ובניצול השואה ככלי שרת לדה-לגיטימציה של מדינת ישראל".

למחרת, ביום השואה הבינלאומי, התקיים אירוע משותף של התיאטרון הלאומי "הבימה" ומכון פינקלר לחקר השואה, ובו השתתפו חברי המכון ועמיתי המחקר והפורומים בדיונים שהתקיימו לאחר ארבע הצגות הקשורות בנושא השואה: "דבר על מקום הימצאם" (ד"ר יואל רפל, איזי מן, וסנדרה שדה), "מצדה 1942" (ד"ר לאה גנור, ד"ר מולי ברוג, ד"ר איציק פס, איתמר לוי ויגאל שדה), "עקומים" (ד"ר יואל רפל, משה קפטן, פרופ' גדעון גרייף וד"ר אברהם דורון), ו"מפלצת הזיכרון" (בילי לניאדו, ד"ר נילי קרן, גיל פראן וישי שריד). את הארוע ארגן ד"ר יואל רפל, עמית מחקר בכיר של מכון פינקלר.

ב-23 בפברואר (כ"ב אדר א') קיים מכון פינקלר לחקר השואה כנס בינלאומי משותף עם אוניברסיטת Towson במרילנד, ארה"ב, בנושא Evidence Against Intolerance: A Virtual Symposium on Teaching the Holocaust in the Digital Disinformation Era, שם נתנה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ את ה- Keynote Address, בנושא "Teaching the Holocaust in This Contemporary Climate".

לפתיחת סמסטר ב' (2 במארס, כ"ט באדר א') המכון קיים ערב עיון בזום בו הרצה מר זוהיר תחאוחא, מייסד המוזיאון הצ'רקסי בכפר קמא על כפר צ'רקסי שהציל ילדים יהודיים בתקופת השואה: "בסלניי- הכפר שבחר לשתוק". דקן הפקולטה למדעי היהדות, פרופ' שמואל רפאל, פתח את הערב בדברו על החשיבות של מבצעי הצלה בשואה שלא היכרנו והמשמעות של הסיפור של הכפר הצ'רקסי שהציל יהודים בשואה. לאחר מכן הציג מר זוהיר תחאוחא את סיפור הצ'רקסים ואת סיפור ההצלה.

לקראת יום השואה המכון מתכוון לקיים מקבץ פעילויות. האחת היא יום העיון המסורתי עם המחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו ע"ש גולדה וישראל קושיצקי, וחלוקת הפרס השנתי ע"ש הסופרת שרה פלגר-זיסקינד ז"ל ובעלה אליעזר זיסקינד ז"ל שיתקיים ב-27 באפריל (כ"ו בניסן). במהלכו ירצה מר מרטין הרשקוביץ, מייסד מיזם "יוצרים זיכרון" וחבר פורום עמיתי שפיגל, על "יצירה בזיכרון שנאלם: ההבחנה בין תולדות השואה לזיכרון השואה".

באותו יום בבוקר, והן למחרת בערב, לפני תחילת יום הזיכרון לשואה ולגבורה, כ"ז בניסן, 28 באפריל) ובתום יום האבל הלאומי, יתקיים אירוע משותף של מכון פינקלר לחקר השואה והתיאטרון הלאומי "הבימה" ובו ישתתפו חברי המכון ועמיתי המחקר והפורומים בדיונים שיתקיימו לאחר שבע הצגות העוסקות בנושא השואה: "העקומים" "דבר על מקום הימצאם", "מצדה" (27 באפריל), "מפלצת הזיכרון", "הנוקמים", "העקומים", "ריקודו של גינגייס כהן" (28 באפריל). גם אירוע זה אורגן בידי ד"ר יואל רפל, עמית מחקר בכיר של מכון פינקלר לחקר השואה.

ביום ראשון ה-15 במאי (י"ד באייר) יקיים המכון לחקר השואה ע"ש פינקלר אירוע השקה משותף עם המרכז לחקר האישה ביהדות ע"ש פניה גוטספלד הלר ומערך הספריות ובו ישיקו את הספר שערכה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם ברברה גטסוף שונפלד, **ארץ, מולדת: חמישים שנות עליית נשים יהודיות מארצות הברית, אוטוביוגרפיה קולקטיבית (1967-2017)** ובו תרצה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ על המניעים לכתיבת הספר, יתקיים שלחן עגול בהנחיית ד"ר מיכל בן יעקב, עמיתת שפיגל של המכון ובהשתתפות חלק מהכותבות: רחל סילבצקי, אורה המר, ברברה גצוף שונפלד, ד"ר

נעמי פרזיגר ואביבה גירון. דברי סיכום יישמעו מפי ד"ר מירה קצבורג יונגמן, עמיתת שפיגל של המכון.

בנוסף מתוכננים מספר אירועים לקראת סיום הסמסטר: הרצאה של פרופ' מקסים שרייר בנושא "Judgement at Krasnodar and the Trials of Ilya Selvinsky's Poetic Reportage" (31 במאי, א' בסיון) במסגרת אירוע משותף עם פרופ' רומן כצמן מהמחלקה לספרות עם ישראל ע"ש יוסף ונחום ברמן. בנוסף מתוכנן השקת הספר שערכה פרופ' ג'ודי באומל שוורץ יחד עם פרופ' שמואל רפאל **חוקרים זוכרים: המחקר כזירת זיכרון: צאצאים לשורדי שואה בחזית המחקר**, ראשון לציון: ידיעות אחרונות וספרי חמד, 2022. בסוף הסמסטר יתקיים יום עיון בנושא **חיי יום בנקופת השואה** (ט' סיון, 8 ביוני). וכפי שנעשה אשתקד, במהלך השנה כולה מתקיים כנס מתמשך שבועי של עמיתי שפיגל עם הרצאות בזום מדי שבוע בימי רביעי בשעה 19:30 בערב מפי עמיתי המחקר והציבור, סטודנטים ופוסט דוקטורנטים. את הרעיון הגה מרכז המכון ומרכז פורום עמיתי שפיגל, ד"ר איציק פס, והוחלט להמשיך בו השנה עקב הצלחתו.

בנוסף לאירועים אלה התקיימו במהלך סתיו 2021 וממשיכים להתקיים באביב 2022 ארבעה כנסים של פורום פולין ביוזמתה של מרכזת פורום פולין והחוקרת הבכירה שלו, ד"ר לאה גנור, שלאחר מכן יעובדו לספר מחקר. כל ההרצאות, הן של כנס העמיתים, הן של אירועי המכון בזום, והן של פורום פולין, מועלות לערוץ היוטיוב של המכון.

ערוץ היוטיוב של המכון לחקר השואה הוא אחת ההצלחות הגדולות שלו. הערוץ, וכן אתר המכון הנם בניהולה של גבי עליזה אדלמן, כמנהלת את כל המדיה של המכון.

כאמור, חלק גדול מפעילות המכון השנה התבטא בהוצאה לאור של ספרים. רוב הספרים היו פרי עטם של חברי פורומים הקיימים במסגרת המכון. אחרים היו בשיתוף עם גורמים נוספים. בין הספרים שראו אור בתשפ"ב הם:

- 1) **Women Defying Hitler: Resistance and Rescue Under the Nazis**, London: Bloomsbury 2021 בעריכה משותפת של פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ עם ד"ר מרדכי פלדיאל ופרופ' נתן סטולצפוס.
- 2) **Researchers Remember: Research as an Arena of Memory Among Descendants of Holocaust survivors, A Collected Volume of Academic Autobiographies**, Bern: Peter Lang, 2021 בעריכה משותפת של פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ עם פרופ' שמואל רפאל. הספר ראה אור בתמיכת הוועדה לקבוצות המחקר הבין-תחומי, המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינלקר, מכון סלטי לחקר הלאדינו, מרכז סל ואן גלדר לחקר הוראת השואה, המכון לחקר הציונות הדתית ע"ש ד"ר זרח ורהפטיג וקרן יצחק עקביהו במחלקה לספרות עם ישראל ע"ש יוסף ונחום ברמן.
- 3) **Goodbye America: Fifty Years of American-Jewish Women's Immigration to Israel, a Collective Autobiography (1967-2017)**, Bern: Peter Lang, 2021 בעריכה משותפת של פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם ברברה גטסוף שונפלד.
- 4) **The List: The Making of an Online Transnational Second Generation Community**, Bern: Peter Lang, 2022 בעריכת פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ שראה אור בסיוע קרן קושיצקי של המחלקה לתלודות ישראל ויהדות זמננו ע"ש גולדה וישראל קושיצקי באוניברסיטת בר-אילן.
- 5) **ארץ, מולדת: חמישים שנות עליית נשים יהודיות מארצות הברית, אוטוביוגרפיה קולקטיבית (1967-2017)**, חיפה: מוסד הרצל לחקר הציונות, 2022 בעריכת פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם ברברה גטסוף שונפלד. הספר ראה אור בסיוע המרכז לחקר האישה ביהדות ע"ש פניה גוטספלד הלר.

6) **חוקרים זוכרים: המחקר כזירת זיכרון: צאצאים לשורדי שואה בחזית המחקר**, ראשון לציון: ידיעות אחרונות וספרי חמד, 2022, בעריכה משותפת של פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם פרופ' שמואל רפאל. המחקר ראה אור בתמיכת הוועדה לקבוצות המחקר הבין-תחומי, המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינלקר, מכון סלטי לחקר הלאדינו, מרכז סל ואן גלדר לחקר הוראת השואה, המכון לחקר הציונות הדתית ע"ש ד"ר זרח ורהפטיג, פרופ' שולמית מיכאלי, סגנית הנשיא למחקר, קרן יצחק עקביהו במחלקה לספרות עם ישראל ע"ש יוסף ונחום ברמן וקרן קושיצקי במחלקה לתולדות ישראל ויהדות זננו ע"ש ישראל וגולדה קושיצקי, כולם באוניברסיטת בר-אילן.

יש בדרך שלושה ספרים נוספים: הספר **Psychoanalytic and Cultural Aspects of Trauma and the Holocaust: Between Postmemory and Postmemorial Work**, London: Routledge, forthcoming 2023 בעריכה משותפת של פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם ד"ר רוני אלפנדרי מ"פורום שואה בר-אילן", הספר **Holocaust Literature and Representation: Their Lives, Our Words**, London: Bloomsbury, forthcoming 2023 בעריכה משותפת של פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם פרופ' פיליס לסנר, מרכזת וחוקרת בכירה בפורום "ספרות וייצוג השואה", והספר **Routledge International Handbook of Multidisciplinary Perspectives on Descendants of Holocaust Survivors**, London: Routledge, forthcoming 2024 בעריכה משותפת של פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם פרופ' עמית שריא מ"פורום שואה בר-אילן". אנו גם בשלבים ראשונים של תכנון ספר פרי עטם של חברים ב"פורום פולין" שיהיה בעריכה משותפת של פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם ד"ר לאה גנור, חוקרת בכירה ומרכזת "פורום פולין".

הפורומים –

במקביל לכל הפעילות, ממשיכים עשרת הפורומים של המכון, ובהם קרוב ל-600 חברים הכוללים חוקרים, פעילים בתחום הוראת השואה, הנצחת השואה, ראשי ארגונים העוסקים בתחום השואה וכדומה, את פעילותם בארץ ובחו"ל.

1) **פורום שואה בר-אילן** - פורום המונה של 42 חוקרים ומרצים, חברי סגל בבר אילן ממחלקות שונות ופקולטות שונות, העוסקים בחקר היבטים שונים של השואה וספיחיה, חקר האנטישמיות, שנאת ישראל, בני הדור השני והשלישי וכדומה. הפורום מקיים מפגשים קבועים וכן הוקמה לו מסגרת לדיונים אינטרנטיים. הכוונה לעודד היכרות עם מי שעוסק בתחום בפקולטות השונות וליצור מסגרות לשיתופי פעולה מחקריים. **ד"ר מור פרסיאדו משמשת כמרכזת הפורום.**

2) **פורום "חוקרים זוכרים"** – פורום בינלאומי העוסק בבני הדור השני והשלישי של ניצולי שואה שבחרו בקריירה מחקרית במגוון תחומים, וביניהם, היסטוריה, מדעי המדינה, סוציולוגיה, תקשורת, פסיכולוגיה, שפות, מוזיקה, אומנות, חינוך, מדעי הטבע והחיים, הנדסה, אווירונאוטיקה, מתמטיקה, רובוטיקה, משפט, ורפואה. מטרת המחקר לברר את הקשר שבין הרקע האישי של בן או בת הדור השני והשלישי, דבר שלעיתים כרוך בתוכו אי-ודאויות רבות, חרדות, ושאלות שנותרו ללא מענה, לעצם הבחירה לעסוק במחקר – תחום עיסוק מדעי המבוסס על הדחיפה לשאול שאלות, להבהיר נקודות, ולעסוק במציאת תשובות ותובנות. בפורום כ-250 חברים המהווים בסיס לחלק גדול ממחקרי הדור השני והשלישי מטעם המכון. **פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ מרכזת את הפורום.**

(3) פורום "עמיתי שפיגל" - בפורים משתתפים 99 עמיתי מחקר וציבור החוקרים את נושא השואה וספיחיה או המקדמים פעילות ציבורית א-פוליטית (לרוב הנצחתית) בנושא השואה. הפורום כולל ארבעה מסלולים: מסלול עמיתי מחקר, מסלול עמיתי ציבור (העוסקים בפעילות ציבורית להנצחת השואה), מסלול סטודנטים (תלמידי תואר שני ושלישי או מסיימי תואר שני עם תזה הכותבים מחקרים אקדמיים בטרם פונים ללימודי המשך) ומסלול פוסט דוקטורנטים בהדרכה אישית של פרופ' גיודי באומל-שוורץ. חברי פורום "עמיתי שפיגל" אינם מקבלים תמיכה כספית מהמכון, אלא זוכים בשימוש בכל שירותי מערך הספריות ובחדר העמיתים. ד"ר איציק פס מרכז את הפורום.

היום יש לנו עשרה פוסט דוקטורנטים במסלול נפרד בתוך פורום עמיתי שפיגל שאותם מדריכה פרופ' גיודי באומל-שוורץ, כראש המכון, באופן אישי. מדי פעם פונים אלינו מועמדים נוספים למסלול זה, ואם הם ראויים, אנו מצרפים אותם למסלול כפוסט-דוקטורנטים.

(4) פורום "נשים מספרות שואה" - פורום בינלאומי שהוקם בשיתוף עם המרכז לחקר האישה ביהדות ע"ש פניה גוטספלד הלר, בו חברות 33 החוקרות המובילות בעולם העוסקות בחקר האישה בשואה. כל חברות הפורום כותבות אוטוביוגרפיה מחקרית העוסקת בעולם החקר שלהם בנושא השואה, הדרך בה הגיעו לנושא חקר האישה בשואה, וההתמודדויות השונות שהיו להן בדרך. הספר שיצא לאור מפורום זה נקרא *Her Story, My Story? Writing about Women During the Holocaust* וראה אור במארס 2020.

גם לאחר פרסום הספר ממשיך הפורום להתקיים, והוא מהווה פלטפורמה וירטואלית ובינלאומית למידע עדכני בכל המתרחש בנושא חקר האישה בשואה ובמלחמת העולם השנייה. כמו כן, הוא ממשיך להוות קהילה חמה ותומכת לנשים (ולגברים) המבקשים לעסוק בנושא מחקר זה. אנו רואים בפורום הזה גורם חשוב בקידום מעמדן של נשים כחוקרות וכן לקידום חקר הנושא של נשים בשואה. ד"ר שרון גבע מרכזת את הפורום.

(5) "פורום לונדון" – ובו 33 חברים. הפורום נוסד ביוני 2019 ומקיים במהלך השנה מפגשים בהם דנים החברים בנושאים שונים הקשורים באנטישמיות, בחקר השואה והנצחתה. באמצעות המפגשים המתקיימים יחד עם חברי המכון המגיעים לבריטניה, וקבוצת האינטרנט של הפורום, חברי הפורום משתפים מידע עם כלל חברי הפורום במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר באוניברסיטת בר-אילן לגבי פרסומים, ימי עיון, כנסים, וסדנאות בנושא השואה המתקיימים בבריטניה וכן מקבלים מידע לגבי פעילות המכון בארץ ופורומים אחרים בחו"ל. ד"ר דוד קלארק (David Clark) משמש חוקר בכיר ומרכז הפורום.

(6) "פורום פולין" – ובו 42 חברים. בקיץ 2019 נוסד "פורום פולין" של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר המשלב את ההיבט הגיאוגרפי עם הנושאים. הוא כולל חוקרים בפולין העוסקים בתולדות יהודי פולין קצת לפני השואה, בתקופת השואה ולאחריה, פעילי חינוך והנצחה בפולין העוסקים בנושאים אלה, וכן חוקרים ופעילים בארץ ובמדינות אחרות, כולל חברי פורומים אחרים במכון, שאף הם עוסקים בתולדות יהודי פולין ובהנצחתה. הפורום פועל לקיים מפגשים כשראש המכון, חבריו או עמיתיו מגיעים לפולין. ד"ר לאה גנור משמשת חוקרת בכירה ומרכזת הפורום.

(7) "פורום שווייץ" – ובו 11 חברים. באוגוסט 2019 נוצר "פורום שווייץ" של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר ובשיתוף עם אוניברסיטת לוזאן. בפורום חוקרים, פעילי שואה,

ואנשי תקשורת הפועלים בנושא הנצחת השואה, המלחמה באנטישמיות וכדומה ברחבי המדינה. ד"ר דניאל גרסון (Daniel Gerson) משמש חוקר בכיר ומרכז הפורום.

(8) **"פורום רומניה"** – ובו 23 חברים. סילביה הרשקוביץ, עמיתה במכון ודוקטורנטית במחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו ע"ש ישראל וגולדה קושיצקי, המתמחה בתולדות יהודי רומניה, מרכזת את הפורום. היועצת ההיסטורית של הפורום היא ד"ר שרה רוזן, מומחית לתולדות יהודי רומניה שאף היא חברה בפורום.

(9) **פורום "יהודים מצילים יהודים"** ובו 30 חברים. הפורום הוקם בקיץ 2019 בשיתוף פעולה עם ארגון "בני ברית" העולמי ו"הוועדה להכרה בגבורתם של יהודים שהצילו יהודים בתקופת השואה". הפורום הוציא לאור את הספר בעריכת פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ ואלן שניידר, **All Our Brothers and Sisters: Jews Saving Jews During the Holocaust**, Bern: Peter Lang, 2021 בשיתוף עם ארגון "בני ברית" העולמי. לאחר פרסום הספר הפורום ממשיך להתקיים, יחד עם רשימת האינטרנט שנוצרה, כבמה להעברת מידע על הפעילות המחקרית וההנצחתית בנושא זה בארץ ובעולם וכמסגרת לשיתופי פעולה מחקריים בעתיד. **אלן שניידר, מנהל מרכז בני ברית העולמי, ירושלים, משמש כמרכז הפורום.**

(10) **פורום "ספרות וייצוג שואה"** ובו 32 חברים. הפורום הוקם בפברואר 2020 ביוזמת החוקרת פרופ' פיליס לסנר, חוקרת ספרות השואה שחיברה וערכה ספרים מרכזיים בתחום ספרות וייצוג השואה. פרופ' פיליס לסנר (Phyllis Lassner) משמשת כחוקרת בכירה ומרכזת הפורום.

לבסוף, במהלך המחצית האחרונה של שנת תשפ"א נוצר שיתוף פעולה הדוק בין המכון לחקר השואה ע"ש פינקלר לבין ה Museum of Jewish Heritage בניו יורק וראש המכון, פרופ' ג'ודי בואמל-שוורץ אף משמשת Guest Historical Curator בהתנדבות המייעצת בכל הקשור בהקמת תערוכת הקבע המרכזית החדשה של המוזיאון העומדת להיפתח לקראת קיץ 2022.

לסיכום, ברצוני להודות לכל מי שדאג, תמך ופעל במהלך השנה בכדי שנוכל להוציא את הפעילות הברוכה הזו מהכוח אל הפועל. בראש ובראשונה קרוב ל-600 חברי הפורומים השונים של המכון לחקר השואה בארץ ובחו"ל ולמרכזי הפורומים השונים הפועלים ללא ליאות כדי לקדם את עבודת הפורומים. לחברות ולחברים שאתם שיתפתי פעולה במהלך השנה כדי להוציא לאור פרויקטים, ספרים, ימי עיון וכנסים. לד"ר איציק פס, מרכז המכון ומרכז פורום "עמיתי שפיגל", שבנוסף גם חוקר במכון העוסק בשואה והימין הצינוני, שתמיד עושה מעל ומעבר ומבצע את כל הנעשה במכון בזריזות וביעילות. לגבי עליזה אלדמן, מרכזת המדיה של המכון, האחראית גם על הפעלת האתר והפעלת ערוץ היוטיוב של המכון, וגם חוקרת ספרות השואה בעשור הראשון למדינה, על כל הפעילות שלה בתחום, היוזמות הברוכות, והנכונות לעשות מעל ומעבר כדי שהמכון יצליח.

כמו כן, ברצינו להודות לכל מי שסייע באוניברסיטה ומחוצה לה, ובעיקר לפרופ' אריה צבן, נשיא האוניברסיטה, פרופ' אמנון אלבק, רקטור האוניברסיטה, פרופ' שמואל רפאל, דקן הפקולטה למדעי היהדות שהנו שותף אמיתי לכל פעילות המכון ושזכיתי לערוך אתו ספרים ומחקרים בעבר, בהווה ונקווה שגם בהמשך, גבי מיה יונתי ראש מינהל הפקולטה, פרופ' עמנואל פרידהיים, ראש המחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו ע"ש ישראל וגולדה קושיצקי, ולצוות מזכירות המחלקה, יבואו כולם על הברכה!

בהמשך הניוזלטר תוכלו לקרוא על מכלול הפעילויות של המכון, להכיר יותר לעומק את חברי הפורומים השונים. מי שמעוניין לקבל הודעות מהמכון על אירועיו מוזמן לפנות ל machon.shoah@gmail.com ולבקש להצטרף לרשימת התפוצה שלנו. אני גם מזמינה את כולם להיכנס לאתר של המכון בכדי להתרשם מהפעילות שלנו. כתובת האתר בעברית:

<https://jewish-faculty.biu.ac.il/InstituteOfHolocaustHomePage>

ולהיכנס לערוץ היוטיוב של המכון:

<https://www.youtube.com/channel/UCpzlWJ5j0k9duaZiwJ6Eg4A>

בברכה,

פרופ' גודי באומל-שוורץ

ראש המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר
ממונה על הקתדרה לחקר השואה ע"ש משפחת אברהם ואדיתה שפיגל
ממונה על הקתדרה לחקר שואת יהודי אירופה ע"ש הרב פנחס ברנר

פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ

פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ הנה פרופ' במחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו ע"ש ישראל וגולדה קושיצקי באוניברסיטת בר-אילן, ומ2018 היא עומדת בראש המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר, וממונה על הקתדרה לחקר השואה ע"ש משפחת אברהם ואדיתה שפיגל והקתדרה לחקר שואת יהודי אירופה ע"ש הרב פנחס ברנר.

היא למדה לכל התארים באוניברסיטת בר-אילן, הייתה חברה בצוות הקורס "בימי שואה ופקודה" באוניברסיטה הפתוחה, לימדה קורסים על השואה בחוג לתולדות עם ישראל באוניברסיטת חיפה ובתכנית האוניברסיטה במכללת אורנים. בשנת 1980 היא הצטרפה לצוות המכון לחקר יהדות הגולה בבר-אילן, ועד שנת 2002 עבדה כחוקרת במכון לחקר השואה שפעלה יחד עם מכון הגולה תחת הנהלה משותפת. משנת 1981 היא מלמדת קורסים על השואה בבית הספר ללימודי יסוד ביהדות בבר-אילן, ומשנת 1988 מלמדת את נושא השואה במחלקה לתולדות ישראל.

חיברה וערכה עשרות ספרים ומאמרים העוסקים בנושאים הקשורים בשואה, מגדר, זיכרון, מדינת ישראל, וצאצאיהם של היצולי שואה.

היא נשואה לפרופ' יהושע שוורץ ויש להם יחד משפחה משותפת של ילדים ונכדים.

ד"ר איציק פס

ד"ר איציק פס משמש כמרכז המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר, כחוקר המכון, וכמרכז פורום "עמיתי שפיגל" מטעם המכון. הוא סיים את לימודי הדוקטורט שלו במחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו באוניברסיטת בר-אילן וכתב את הדיסרטציה שלו בנושא "מורשת לח"י בין ימין רדיקלי לשמאל רדיקלי: ישראל אלדד ונתן ילין-מור", בהנחיית פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ.

ד"ר פס חוקר היבטים שונים של הפוליטיקה הישראלית. הוא פרסם מאמרים על תולדות פעילות הימין הישראלי בראשית דרכו בכתבי עת מחקריים דוגמת "עיונים בתקומת ישראל" ואת הספר **מורשת לחי: ישראל אלדד, נתן ילין-מור, והמערכה על הזהות, ההיסטוריה והזכרון**, בהוצאת מוסד הרצל לחקר הציונות, אוניברסיטת חיפה (תשפ"א). הוא נשוי לאוריה (לבית זרביב) ואב לחמישה ילדים.

פורום שואה בר-אילן

במשך שנים פעלו באוניברסיטת בר-אילן חברי סגל רבים שעסקו בהיבטים שונים של נושאים הקשורים בשואה ובספיחיה, אך לרוב לא היה ביניהם שיתוף פעולה ובמקרים רבים אחד אף לא ידע כלל על קיומו של השני.

עם כניסת פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ לתפקיד כראש המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פיקנלר באוניברסיטת בר אילן באוקטובר 2018, היא החליטה להקים את "פורום שואה בר-אילן" בחסות המכון, שיפעל כ"קהילת מחקר" חמה ותוססת עבור כל חברי סגל אלה, ויאפשר להם להכיר אחד את השני, להיוודע לתחומי המחקר של כולם, וליצור שיתופי פעולה ביניהם בעתיד.

בשלב ראשון הכין כל חבר סגל דף קשר המופיע בחוברת זו והחלה סדרת מפגשים של חברי הסגל בחסות המכון, בהם לומדים אחד על תחומו של השני ובכך מעמיקים את ההיכרות ביניהם.

כעת משתתפים ב"פורום שואה בר אילן" 42 חוקרים שעיסוקם קשור באופן זה או אחר בנושאים "שואה", "אנטישמיות", "שארית הפליטה", "דור שני ושלישי", "פאשיזם", "נאציזם", "מלחמת העולם השנייה", וכדומה. אנו מתכבדים להציג בפניכם את החוקרים ואת תחומי עיסוקם.

ד"ר מור פרסיאדו מרכזת את הפורום.

תברי הפורום:

ד"ר מור פרסיאדו (אומנות יהודית) - מרכזת הפורום

- ד"ר אפרת אביב (היסטוריה כללית)
 ד"ר דורון אברהם (היסטוריה כללית)
 גב' מלכה אדלר (ייעוץ חינוכי)
 פרופ' סילביה אדלר (צרפתית)
 ד"ר מלי אייזנברג (ביה"ס לחינוך)
 ד"ר רוני אלפנדרי (עבודה סוציאלית)
 פרופ' יהושע אלקולומברה (ספרות משווה)
 פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ (תולדות ישראל ויהדות זמננו, ראש המכון לחקר השואה)
 ד"ר מיכל בן-חורין (ספרות משווה)
 ד"ר יניב גולדברג (יידיש)
 ד"ר קרן גולדפרד (אנגלית כשפה זרה)
 פרופ' זהבית גרוס (ביה"ס חינוך, ראש מרכז סאל ואן גלדר לחקר הוראת השואה)
 ד"ר סוזי גרוס (מכון סלטי לחקר הלאדינו)
 ד"ר שירה דיאמונד (אומנות יהודית)
 פרופ' רחל דקל (עבודה סוציאלית)
 ד"ר רועי הורוביץ (ספרות משווה)
 פרופ' ג'פרי וולף (תלמוד)
 ד"ר פרחי וקסמן (חינוך)
 פרופ' גל ידיד (מדעי החיים)
 ד"ר עדה יורמן (קרימינולוגיה)
 פרופ' נתי כהן (ספרות ע"י)
 פרופ' יוסי כץ (גיאוגרפיה)
 ד"ר יחזקאל ליכטנשטיין (ביה"ס ללימודי יסוד ביהדות)
 ד"ר זהר מאור (היסטוריה כללית)
 פרופ' אורלי ק' מירון (החוג המשולב למדעי החברה)
 פרופ' חיים נוי (תקשורת)
 פרופ' מוטי נייגר (תקשורת)
 ד"ר הילדה ניסימי (היסטוריה כללית)
 פרופ' דב סטוצ'ינסקי (היסטוריה כללית)
 ד"ר דפנה מרקמן סינמנס (אומנות יהודית)
 ד"ר אבי פיקאר (לימודי א"י וארכיאולוגיה)
 פרופ' אדם פרזיגר (תולדות ישראל ויהדות זמננו)
 פרופ' דב-בער (בערל) קוטלרמן (יידיש)
 ד"ר רחל קולנדר (מוזיקה)
 ד"ר ענב קרניאל לאואר (עבודה סוציאלית)
 ד"ר מרים ריינר (אומנות יהודית)
 פרופ' שמואל רפאל ויוונטה (ספרות, ראש מכון סלטי לחקר הלאדינו)

ד"ר רן שאולי (לימודי אסיה, מדעי הרוח)
ד"ר יוסף שרביט (תולדות ישראל ויהדות זמננו)
פרופ' עמית שרירא (החוג המשולב למדעי החברה)
פרופ' אילן תמיר (תקשורת)

ד"ר מור פרסיאדו

ד"ר מור פרסיאדו היא מרצה במחלקה לאמנות יהודית באוניברסיטת בר-אילן. משנת 2018 משמשת גם כסגנית יו"ר של "העמותה לחקר אמנות נשים ומגדר בישראל" ששמה לה למטרה את עידוד המחקר אודות נשים-אמניות בישראל ופיתוח הדיסציפלינה של חקר המגדר בתחום האמנות הישראלית. ד"ר פרסיאדו מרכזת את "פורום שואה, בר-אילן".

סיימה את התואר הראשון והשני במחלקה לתולדות האמנות באוניברסיטת תל-אביב ואת התואר השלישי כתבה במחלקה לאמנות יהודית בבר-אילן. מלמדת שיעורים בנושאי אמנות שואה, אמנות וטראומה (מלחמה וחולי), אמנות מודרנית ועכשווית, וכן אמנות ומגדר. פרסומיה מופיעים בכתבי עת מובילים ועוסקים ביצירת נשים במהלך השואה ולאחריה ובהשפעת הפמיניזם על אמנות השואה.

בדצמבר 2018 השיקה יחד עם צוות הקורס את המוק (קורס מקוון פתוח מרובה משתתפים) "מתקנות עולם: אמנות פמיניסטית וזהות יהודית", שבו שיעור המוקדש לאמנות שואה עכשווית של נשים.

קדימון הקורס:

<https://www.youtube.com/watch?v=nKR-tASVon4>

פורום "חוקרים זוכרים"

חוקרים בני הדור השני והשלישי ומורשת השואה

השכבה הדורית הקרויה בני "הדור השני" ו"הדור השלישי" לניצולי שואה הצמיחה מתוכה רשימה ארוכה של חוקרים בתחומים מגוונים של המדעים. את החוקרים האלה ניתן לחלק לשתי קבוצות מרכזיות. אלה שבחרו להקדיש את חייהם המקצועיים למחקר שיש לו נגיעה ישירה לטראומה של השואה, לעבר המשפחתי וואו להיסטוריה הקהילתית והלאומית, ואלה שלכאורה לתחום העיסוק המקצועי שלהם אין נגיעה ישירה לשואה. יש אלה שניתן לומר עליהם שכל עיסוקם מונע מן הטראומה שחוו הוריהם וסביהם, והם תרגמו את הטראומה הזאת לכוח מניע לקידום מחקרי-מקצועי ולכוח טיפולי. אחרים אינם רואים בבחירתם המקצועית קשר כלשהו לעברם האישי.

כחוקרים, אמונים אנשים אלה על דרכי חשיבה וניתוח מיוחדים, ושימוש בכלי הביטוי הייחודיים לאנשי מחקר. כאמור, יש מביניהם העוסקים ישירות בתחום השואה בעוד שאחרים עוסקים במחקר בתחומים שאינם קשורים ישירות לשואה, אך במבט קרוב יותר, יש ביניהם כאלה שהשואה מלווה את פעילותם המחקרית כל העת כמעין מנגינת לוואי חרישית. פורום "חוקרים זוכרים" בוחן את השכבה הדורית של בני "הדור השני" ו"הדור השלישי" כחוקרים, ומבקש לבחון את מהות הקשר בין היותם חוקרים לבין היחס שלהם לנושא השואה ולזיכרון השואה. הרציונל מאחורי הפרויקט הנו כפול: בהיבט התיאורטי - הדגש האנטי-פוזיטיביסטי על הקשר בין בית הגידול של החוקר, בזמן ובמקום מסוימים, לבין זיכרון השואה כפי שבא לידי ביטוי אצלו; בהיבט התוכני – להראות את ריבוי הגישות לזיכרון השואה בקרב חוקרים שגדלו בפרק זמן מסוים, ובכל זאת לחפש אצל גישות אלו מכנים משותפים. חשוב לציין שאין אנו יוצאים מתוך הנחה מוקדמת שכל החוקרים המשתתפים בפרויקט חולקים את אותן החוויות ההיסטוריות, ובוודאי לא את אותן הפרשנויות והמשקל שהם נותנים לחוויות אלו.

הפורום מתחלק לקבוצות המיקוד (30 חברות וחברים), ועוד כ-220 המשתתפים במחקרים בתחום.

פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ מרכזת את הפורום.

מי אנחנו? חברי וחברות קוצות המיקוד

חברי קבוצת המיקוד הראשונה:

פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ, המכון לחקר השואה (המחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו ע"ש ישראל וגולדה קושיצקי, אוניברסיטת בר-אילן)

פרופ' זהבית גרוס, קתדרת אונסקו ומרכז סאל ואן גלדר לחקר הוראת השואה (ביה"ס חינוך, אוניברסיטת בר-אילן)

פרופ' חיים טייטלבוים, המועצה להשכלה גבוהה (המחלקה לפיזיקה, אוניברסיטת בר-אילן)

פרופ' אילן צרפתי, המחלקה למיקרוביולוגיה ואימונולוגיה קלינית (הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל אביב)

פרופ' דן קרטל, מנהל המרפאה לנוירוגסטרואנטרולוגיה ורצפת האגן, (מכון גסטרו, המרכז הרפואי שיבא והפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל אביב)

פרופ' שמואל רפאל-ויוונטה, מכון סלטי לחקר הלאדינו (המחלקה לספרות עם ישראל, אוניברסיטת בר-אילן)

פרופ' דב שוורץ, המכון לחקר הציונות הדתית (המחלקה למחשבת ישראל, אוניברסיטת בר-אילן)

פרופ' ליאת שטייר לבני, (המחלקה לספרות, לשון, ואומנויות, המכללה האקדמית ספיר והאוניברסיטה הפתוחה)

חברי קבוצת המיקוד השנייה:

ד"ר דניאלה אוסצקי-שטרן, מנהלת ארכיון מורשת, עמיתת פוסט דוקטור, המכון לחקר השואה, אוניברסיטת בר-אילן.

דובי איכנוואלד, מנכ"ל הוצאת ידיעות אחרונות

פרופ' דב דורי, הפקולטה לתעשייה וניהול, הטכניון

פרופ' יהודית דורי, הפקולטה לחינוך למדע וטכנולוגיה, הטכניון

ד"ר רות סמואל טננהולץ, עמיתת שפיגל, המכון לחקר השואה, אוניברסיטת בר-אילן

ד"ר הילדה נסימי, המחלקה להיסטוריה כללית, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' עמנואל פרידהיים, ראש המחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו, אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' אברהם רזניק, הפקולטה לרפואה ע"ש רות וברוך רפפורט, הטכניון

חברי קבוצת המיקוד השלישית (אנגלית):

Dr. David Clark (Ethnicity, Sociology of Work, Tourism and Heritage Management, U. of West London; London Metropolitan University)

Naomi Levy (Solicitor, couples therapist, genealogical researcher)

Prof. Dorota Glowacka (Humanities, Contemporary Studies, Kings College)

Anita Grosz (Juris Doctor; doctoral candidate, Aberystwyth University)

Dr. Jacqueline Heller (Psychiatrist)

Prof. Susan Jacobowitz (English, Queensboro College)

Rachel Jarach-Sztern (Linguistics, Yiddish; Independent researcher)

Prof. Sam Juni (Psychology, NYU)

Elizabeth (Elzbieta) Karpowicz (Canadian Govt. Microbiologist)

Rina Krautwirth (Information Science, Stern College)

Prof. Abraham J. Peck (History, University of Southern Maine)

Dr. Katalin Pesci-Pollner (Genealogy; Independent researcher)

Anita Winter (Director, Gamaraal Foundation)

Dr. Ariel Zellman (Political Science, BIU)

פורום "עמיתי שפיגל"

רשימת חברי "עמיתי שפיגל" של המכון לחקר השואה
מרכז הפורום: ד"ר איציק פס

עמיתי מחקר

ד"ר פרנזואז (שמחה) אוזן

ד"ר מיכל אונגר

ד"ר שרה אוסצקי-לזר

ד"ר גילה אורן

ד"ר ליאור אלפרוביץ'

ד"ר חוה אשכולי

ד"ר מיכל בן יעקב

ד"ר רחלי ברגר

ד"ר מולי ברוג

ד"ר בתיה ברוטין

ד"ר יוסי ח' גולדשטיין

ד"ר לאה גנור

פרופ' גדעון גרייף

ד"ר יהודה הרטמן

ד"ר צילה הרשקו

ד"ר אפרים זדוף

ד"ר רות סמואל טננהולץ

פרופ' לימור יגיל

ד"ר מירה יונגמן

הרב ד"ר חנן יצחקי

גדי כפיר

פרופ' יצחק כרם

איתמר לוין

הרב ד"ר יחזקאל ליכנטשטיין

פרופ' יחיאל לימור

ד"ר ניר מן

ד"ר עמוס נבו

פרופ' אריה סובר

ד"ר ברוך פורמן

ד"ר עטרה פישר

ד"ר רונית פישר

ד"ר מרים פרבר

ד"ר לאה פרייס

ד"ר רחל קולנדר

ד"ר בן-ציון קליבנסקי
 ד"ר נדב קפלן
 פרופ' יעל קציר
 ד"ר נילי קרן
 עדי רובינשטיין
 ד"ר פנינה רוזנברג
 אודי רוטשילד
 ד"ר יואל רפל
 ד"ר ליליאן שטיינר
 פרופ' ליאת שטייר ליבני
 ד"ר עדה שיין
 ד"ר חיים שלם
 אלכסנדר שניידמסר

סטודנטים

ניר איציק
 נטע ארליך
 אספהאן בהלול
 נטלי בייגה
 פאולה גרטה ברק
 רותי גליק
 נורית גרוסמן
 בתיה דוברצקי
 סילבי הרשקוביץ
 נעם ורשנר
 טטיאנה טקצ'נקו
 מירי יהלום
 אהרן לשם
 רות לנדאו
 דני לרנר
 עמנואל מוסקוביץ
 טילי משה
 רמי נידורפר
 אליוט נידם-אורביטן
 שי סבן
 נעמה סרי-לוי
 אורית ארגמן פדידא
 אלישע פלס

פוסט דוקטורנטים

ד"ר דניאלה אוסצקי-שטרן

ד"ר מלי אייזנברג

ד"ר תמיר הוד

ד"ר משה טרשהסקי

ד"ר רוני מיקל-אריאלי

ד"ר תהילה דרמון מלכה

ד"ר תרצה מרקוביץ

ד"ר אילה נדיבי

ד"ר טליה פרקש

ד"ר שרה רוזן

עמיתי ציבור:

דן אוריין

אורית ארנברג

רות כהן-דה

לילי הבר

מרטין הרשקוביץ

ד"ר רחל-שלי לוי-דרומה

איריס ליפשיץ-קליגר

בילי לניאדו

טובה לשם

דבי מורג

ורדה מידר

בוריס מפציר

גיל פארן

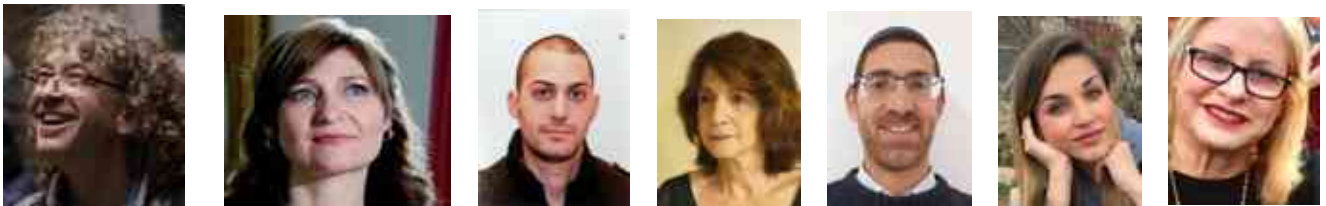
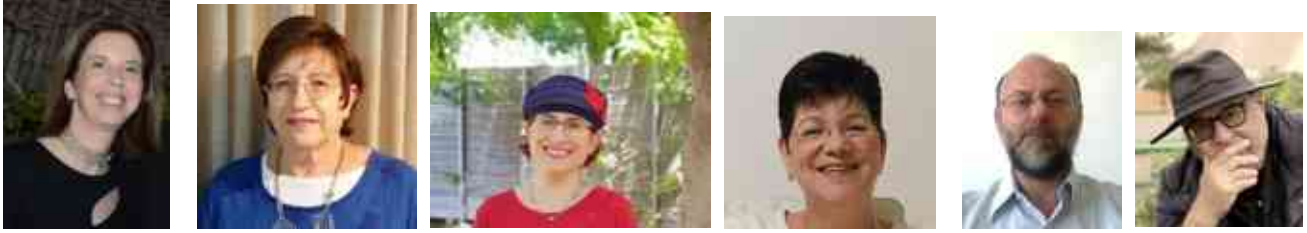
חיים פישגרונד

יעל פרי-דביר

שמחה שטיין

מי אנחנו?

כיצד הוקם פורום "עמיתי שפיגל"?

עם כניסת פרופ' גיודי באומל-שוורץ לראשות המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר באוניברסיטת בר-אילן באוקטובר 2018, היא בחנה את מסגרות מחקר השואה הקיימות במוסדות האקדמיים בארץ. בין היתר היא גילתה שבאף אחד מהן לא קיימת "קהילת חוקרים" של ממש. הכוונה למסגרת חמה ותומכת המציעה תשתית לחוקרי השואה בה הם יכולים להיפגש לעיתים קרובות, לדון בצוותא במחקריהם, ולהתעדכן בנעשה בתחום בארץ ובעולם. לא הייתה מסגרת אוניברסיטאית שהציעה תוכנית כזו בה יכלו חוקרי שואה להעלות בפני עמיתיהם שאלות מחקריות ואחרות, שהעניקה להם את התשתיות להמשיך בדיונים במסגרת אינטרנטית, ושהציעה להם תמיכה מקצועית רבת-תחומית בנושאים שונים הקשורים לתחום מחקרם.

פרופ' באומל-שוורץ הרגישה שמשגרת כזו חסרה לחוקרים בארץ ולכן החליטה להקים "קהילה" כזו במסגרת המכון לחקר השואה באוניברסיטת בר-אילן. כבר באותו חודש היא הקימה קבוצה רבת-תחומית לחוקרים העוסקים בחקר השואה וספיחיה. השם שנבחר לקהילה היה פורום "עמיתי שפיגל" על שם הנדבנים אברהם ואדיתה שפיגל שהקימו קתדרה התומכת עד היום במכון לחקר השואה באוניברסיטת בר-אילן. כמרכז הפורום התמנה ד"ר איציק פס, המרכז האקדמי של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר באוניברסיטת בר-אילן המשמש גם חוקר במכון.

ה"קהילה" שנבנתה הינה מסגרת התנדבותית ובה ארבעה מסלולים. מסלול "עמיתי מחקר", מסלול "עמיתי ציבור", מסלול "סטודנטים לתארים גבוהים" ומסלול "פוסט דוקטורנטים". כולם עוסקים בחקר השואה וספיחיה ובהנצחת השואה במסגרות שונות. לחברי "עמיתת שפיגל" יש חדר עמיתים (בניין 410 חדר 205) המצויד בספריית מחקר קטנה, שולחנות וכסאות, וכן פינת קפה עבור החברים. כמו כן, כל העמיתים מקבלים גישה למאגרי המידע במערך הספריות באוניברסיטת בר-אילן, וכל עמית רשאי לחתום במחקריו או בפעילות הציבורית שלו שהוא "עמית מחקר" או "עמית ציבור" של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר באוניברסיטת בר-אילן.

חברי קבוצת "עמיתי שפיגל" נפגשים מדי שבוע בזום בהרצאות של חברי הפורום. בכל מפגש מציג אחד העמיתים את מחקריו בפני הקבוצה ומתקיים דיון. עומדת לרשות העמיתים קבוצה אינטרנטית שהוקמה במסגרת המכון, באמצעותה יכולים להעביר מידע לכלל ציבור העמיתים, להעלות שאלות לדיון, או להפנות את תשומת ליבם של העמיתים למחקרים חדשים, לאירועים, לימי עיון, לכנסים ולכל נושא אחר שיכול לעניין אותם בתחומי מחקריהם ופעילותם.

ד"ר איציק פס, מרכז המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר, ומרכז פורום "עמיתי שפיגל"

ד"ר איציק פס משמש כמרכז המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר, כחוקר המכון, וכמרכז פורום "עמיתי שפיגל" מטעם המכון. הוא סיים את לימודי הדוקטורט שלו במחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו באוניברסיטת בר-אילן וכתב את הדיסרטציה שלו בנושא "מורשת לחי"י בין ימין רדיקלי לשמאל רדיקלי: ישראל אלדד ונתן ילין-מור", בהנחיית פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ.

ד"ר פס חוקר היבטים שונים של הפוליטיקה הישראלית. הוא פרסם מאמרים על תולדות פעילות הימין הישראלי בראשית דרכו בכתבי עת מחקריים דוגמת "עיונים בתקומת ישראל" ואת הספר **מורשת לחי: ישראל אלדד, נתן ילין-מור, והמערכה על הזהות, ההיסטוריה והזכרון**, בהוצאת מוסד הרצל לחקר הציונות, אוניברסיטת חיפה (תשפ"א). הוא נשוי לאוריה (לבית זרביב) ואב לחמישה ילדים.

פורום "נשים מספרות שואה"

Women Recall the Holocaust

בשנים הראשונות לאחר תום מלחמת העולם השנייה נחקרו בשואה בעיקר מה שנחשבו כ"נושאים הגדולים": המנגנון הנאצי, יהודי הרייך, ההנהגה היהודית בשואה, המרידות במחנות ובגטאות, וכדומה. רק כעבור שנות דור החל העיסוק בנושאים חברתיים ותרבותיים שנחשבו פעם כמשניים, או שלא עלו כלל עד אז על סדר היום המחקרי. כחלק ממגמה זו, ובעידוד התנועה הפמיניסטית שנתנה את אותותיה משלהי שנות ה-60 ואילך, החלו מספר חוקרות מדיסציפלינות שונות לבחון היבטים אחדים מחיי נשים יהודיות תחת השלטון הנאצי.

מחקרים אקדמיים ראשונים בנושא החלו להתפרסם בשלהי שנות ה-70 וראשית שנות ה-80. נקודת מפנה חשובה ביחס לתחום היה הכנס "נשים שורדות את השואה" (Women Surviving the "Holocaust") שארגנו ג'ון רינגלהיים ואסתר כץ בניו יורק בשנת 1983 שהעלה את נושא האישה היהודייה בשואה לסדר היום הציבורי. שלב נוסף בהתפתחות הדיסציפלינה ניכר במהלך שנות ה-90, עם פרסום שורה של אנתולוגיות, מחקרים מדעיים, ואסופות מקורות שעסקו בנשים יהודיות תחת השלטון הנאצי. לאור המודעות הגוברת לנושא, נפתחו קורסים אקדמיים ראשונים בארץ ובחו"ל שעסקו בנשים בשואה ובהמשך, בקשו סטודנטים לתארים מתקדמים להתמחות בתחום. על פניו נראה היה כי חקר האישה בשואה הפך לדיסציפלינה מקובלת לצדם של "הנושאים הגדולים" שנחקרו מאז כינון התחום.

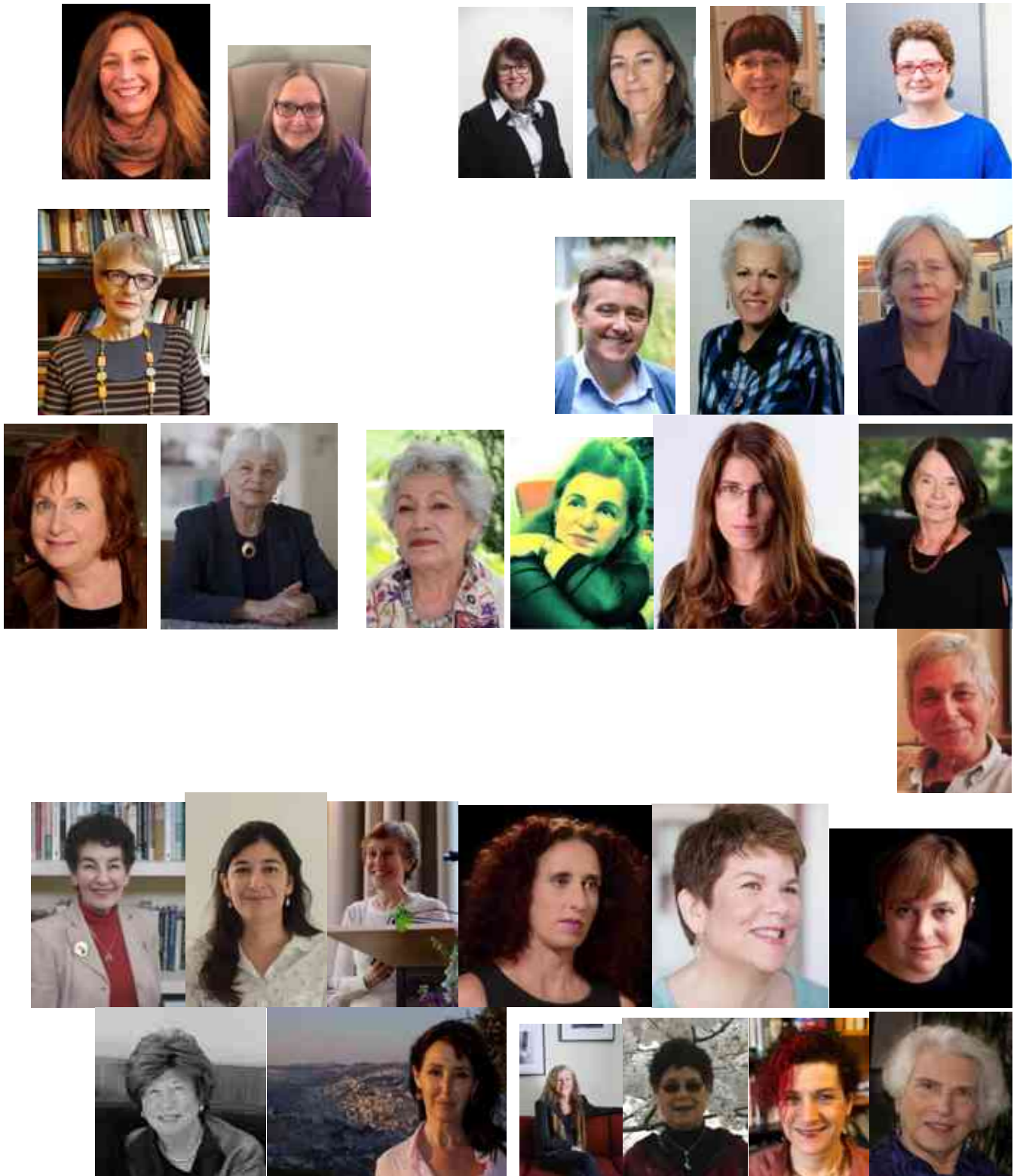
אלא שהדבר היה למרעית עין בלבד. בשונה ממגמות אחרות בחקר השואה שהתקבלו בברכה בקרב הקהילייה האקדמית הרחבה וטופחו על ידה, חקר האישה בשואה עורר פולמוסים והתנגדות חריפה, הן מצד החוקרים, חלקם ותיקים וידועי-שם, והן מצד דמויות ציבוריות ופובליציסטים. בשלהי שנות ה-90 אף ניטש ויכוח פומבי בין הצדדים על פני העיתונות היומית וכתבי העת המחקריים שנמשך מספר שנים. השלכותיו הורגשו היטב בחלקים נרחבים של העולם האקדמי, השפיעו על התפתחות המחקר, ולעיתים אף עיצבו את היחס המקצועי לאלה שבקשו לעסוק בתחום. כעבור מספר שנים דעך הפולמוס, אך הוא המשיך לתת מאותותיו בתחום במשך שנים נוספות. על פניו,

היום נחשב הנושא של חקר נשים בשואה לנושא מחקר מקובל, ואולם, הדי הפולמוס משנים עברו ממשיך עדיין להדהד במקומות מסוימים עד היום.

בשנת 2018 נפתח במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר פרויקט בשם *Women Recall the Holocaust*. מטרת הפרויקט ליצור קבוצה של חוקרות מדיסציפלינות שונות אשר חקרו בעבר או חוקרות בהווה היבטים שונים של חיי נשים בשואה, ולבקש מכן לכתוב אוטוביוגרפיות מחקריות על חוויותיהן כחוקרות הנושא. החיבורים ייצאו לאור במארס 2020 בספר בשם *Her Story, My Story? Writing About Women During the Holocaust*, בעריכת ג'ודי באומל-שוורץ ודליה עופר, ובהוצאת Peter Lang.

ד"ר שרון גבע מרכזת את הפרום.

מי אנחנו?

רשימת משתתפות

- פרופ' נטליה אלקסיון (טורו קולג')
- ד"ר אנזה אשבך (מוזיאון ההנצחה ברבנסבריק)
- פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ (אוניברסיטת בר-אילן)
- פרופ' פסקל רחל בוס (אוניברסיטת טקסס שבאוסטין)
- ד"ר בתיה ברוטין (אוניברסיטת בר-אילן)
- ד"ר שרון גבע (מכללת סמינר הקיבוצים; אוניברסיטת תל-אביב)
- פרופ' מירנה גולדנברג (מונטגומרי קולג', אמריטה)
- פרופ' דורותה גלובקה (אוניברסיטת קינגס קולג')
- פרופ' ג'נט ל' ג'קובס (אוניברסיטת קולורדו, בולדר)
- פרופ' אטינה גרוסמן (קופר יוניון)
- ד"ר סוניה הדג'פת' (מידל טנסי סטייט יוניברסיטי)
- פרופ' שרה ר' הורוביץ (אוניברסיטת יורק)
- פרופ' אסתר הרצוג (המכללה האקדמית צפת; בית ברל – אמריטה)
- פרופ' לנור ויצמן (אוניברסיטת ג'ורג' מאסון)
- פרופ' לואיז וסווארי (אוניברסיטת ניו יורק)
- פרופ' זואי וקסמן (אוניברסיטת אוקספורד)
- ד"ר ר' רות לינדן (טרי אוב לייף – עץ החיים)
- פרופ' פיליס לסנר (אוניברסיטת נורת'ווסטרן, אמריטה)
- לילי מאייר (אוניברסיטת מינכן)
- ד"ר רחל סיידל (מכון "זכרו את הנשים")
- פרופ' דליה עופר (האוניברסיטה העברית, אמריטה)
- ד"ר יהודית קול ענבר (בגמלאות יד ושם)
- פרופ' אסתר פוקס (אוניברסיטת אריזונה)
- פרופ' ליסה פיין (אוניברסיטת סות' בנק, לונדון)
- ד"ר בוורלי צ'למרס (חוקרת עצמאית)
- ד"ר שרה מ' קושמן (אוניברסיטת נורת'ווסטרן)
- פרופ' מריון קפלן (אוניברסיטת ניו יורק)
- פרופ' בוזנה קרבובסקה (אוניברסיטת בריטיש קולומביה)
- פרופ' רחל רוז'נסקי (אוניברסיטת בראון)
- ד"ר ג'ון רינגלהיים ז"ל (בגמלאות ממוזיאון השואה הלאומי בושינגטון)
- פרופ' מליסה רפאל (אוניברסיטת גלוסטר; מכללת ליאו בק, לונדון)
- פרופ' פ"ק שאומן (אוניברסיטת דרום קרולינה)
- ד"ר נעמה שיק (יד ושם)

ד"ר שרון גבע

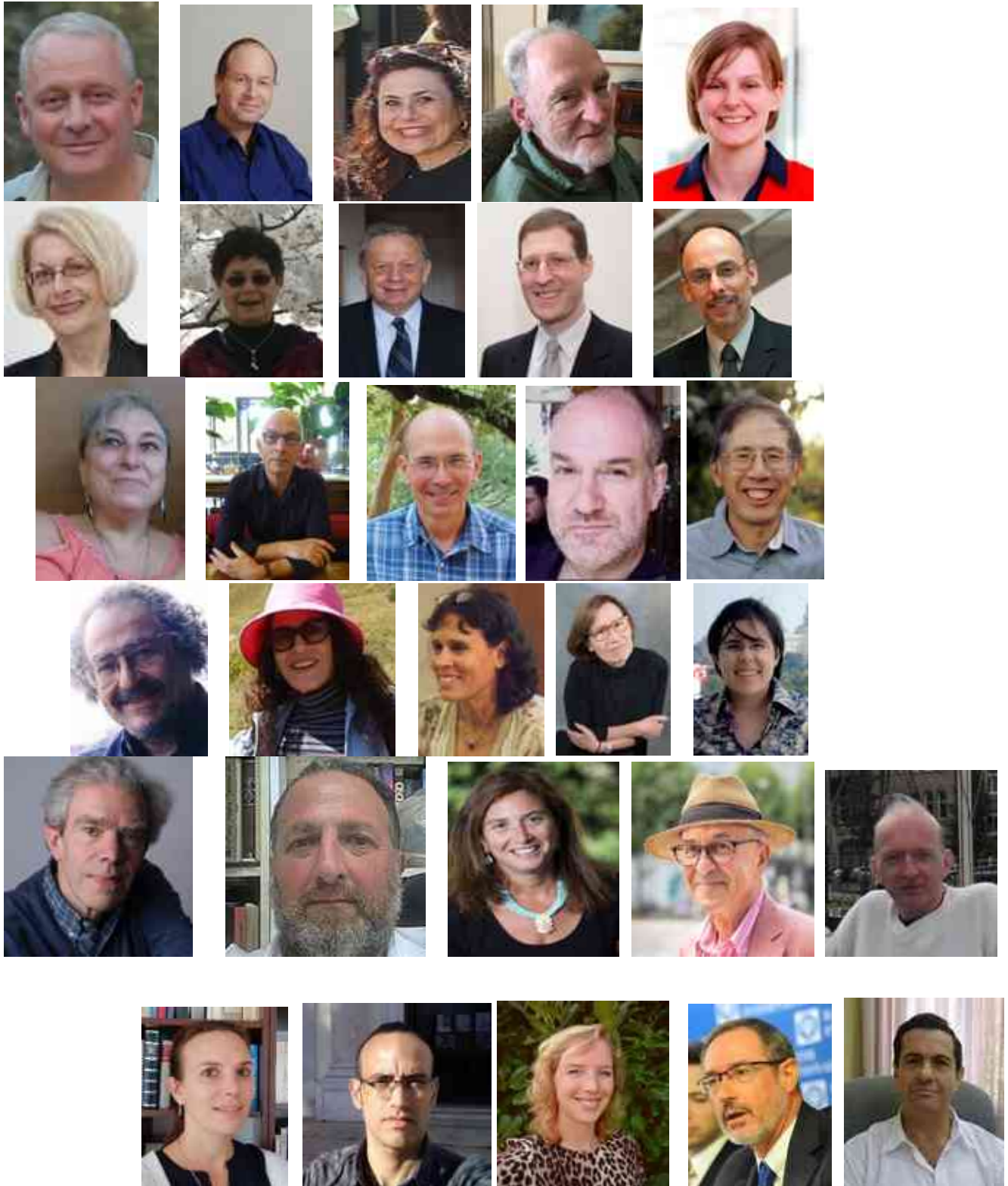
ד"ר שרון גבע מרצה בחוג להיסטוריה במכללת סמינר הקיבוצים ובתכנית ללימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW באוניברסיטת תל אביב. חוקרת בתחומים: נשים בשואה, שואה ומגדר, זיכרון השואה מהפרספקטיבה של המגדר, ניצולות השואה, היסטוריה של נשים בישראל. ספרה **אל האחות הלא ידועה: גיבורות השואה בחברה הישראלית** (הוצאת הקיבוץ המאוחד, סדרת מגדרים) זכה בפרס ע"ש מרדכי איש-שלום של יד יצחק בן-צבי (תשע"א). כותבת מאמרים גם בעיתונות היומית, מגישה פינה שבועית ברדיו בנושא נשים בהיסטוריה (כאן רשת ב'), הקימה ומפעילה את הבלוג "[אל מדף ספרי ההיסטוריה](#)" בנושא נשים בהיסטוריה והיסטוריה של נשים.

פורום "יהודים מצילים יהודים"

- אלן מ' שניידר (Schneider), מנהל המרכז העולמי בירושלים של בני ברית. מרכז הפורום.
- ד"ר מרתה אנסילבסקה-לנשטט (Ansilewska-Lehnstaedt), חוקרת, אתר הזיכרון לגיבורים אילמים בברלין
- פרופ' סטיבן באומן (Bowman), אוניברסיטת סינסינטי
- אלן בליץ (Blitz), קיבוץ הסוללים
- ד"ר נח בנינגה (Benninga), פוסט-דוקטורנט, האוניברסיטה העברית בירושלים
- ד"ר בן ברבר (Braber), אוניברסיטת גלזו
- פרופ' נתן ברכר (Bracher), אוניברסיטת טקסס A&M
- אריה ברנע (Barnea), חוקר עצמאי
- ד"ר לונקה גיירלינגס (Geerlings), חוקרת עצמאית
- פרופ' סילביה גואטה (Guetta), אוניברסיטת פירינצה
- נועה גדרון (Gidron), חוקרת עצמאית, חברה בוועדה להכרה בגבורתם של "יהודים שהצילו יהודים" מטעם ארגון "בני ברית".
- נטע גולדמן (Goldman), חוקרת עצמאית
- פרופ' גדעון גרייף (Greif), "עית שפיגל", המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר; מכון שם עולם
- פרופ' פטריק הנרי (Henry), אמריטוס מכללת ויטמן
- ד"ר צילה הרשקו (Hershco), "עמיתת שפיגל", המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר; מרכז בס"א
- פרופ' לורי ויינטרוב (Weintrob), מכללת וגנר, סטטן איילנד, ניו יורק
- לורנס טלנטייר (Tallentire), חוקר עצמאי
- פרופ' יצחק כרם (Kerem), "עמית שפיגל", המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר
- ד"ר ג'ון ליוונהרד (Löwenhardt), חוקר עצמאי
- ננסי לפנפלד (Lefenfeld), חוקרת עצמאית
- לילי מאייר (Maier), אוניברסיטת מינכן
- ד"ר רפאל מדוף (Medoff), ה David S. Wyman Institute for Holocaust Studies
- פרופ' ריימונד ס' סאן (Sun), אוניברסיטת מדינת וושינגטון
- דוריין סטיבן (Styven), קזרנה דוסין, מוזיאון, מרכז הנצחה ותיעוד, מכלן, בלגיה
- פרופ' דליה עופר (Ofer), אמריטה האוניברסיטה העברית בירושלים; פורום "נשים מספרות שואה", המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר
- ד"ר מרדכי פלדיאל (Paldiel), שטרן קולג', ניו יורק; טורו קולג', ניו יורק
- ד"ר אנינועם פת (Patt), אוניברסיטת קונטיקט
- פרופ' ג'ואל קוטק (Kotek), האוניברסיטה החופשית בריסל, המרכז למחקר פוליטי פריז
- ד"ר ג'ל' (האנס) שיפרס (Schippers), האוניברסיטה הטכנולוגית, איינדהובן, הולנד
- ד"ר לורנס שראם (Schram), קזרנה דוסין, מוזיאון, מרכז הנצחה ותיעוד, מכלן, בלגיה

מי אנחנו?

כיצד הוקם פורום "יהודים מצילים יהודים"?

בקיץ 2019 הוחלט להרחיב את הפעילות הבינלאומית של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר. חלק מפעילות זו כוללת הקמת פורומים בינלאומיים, גיאוגרפיים או נושאיים. הפורום "יהודים מצילים יהודים" הינו פורום נושאי שהוקם ביולי 2019 בשיתוף עם ארגון "בני ברית" העולמי ו"הוועדה להכרה בגבורתם של יהודים שהצילו יהודים בתקופת השואה".

בשנת 2021 כתבו מחברי הפורום מאמרים על מקרים שונים של "יהודים מצילים יהודים" שהתפרסמו יחד בספר בשיתוף עם ארגון "בני ברית" העולמי. לאחר פרסום הספר הפורום המשיך להתקיים, יחד עם רשימת האינטרנט שנוצרה, כבמות להעברת מידע על הפעילות המחקרית ופעילות ההנצחה בנושא זה בארץ ובעולם וכמסגרת לשיתופי פעולה מחקריים בעתיד.

אלן שניידר, מנהל המרכז העולמי בני ברית, ירושלים, משמש גם כמרכז הפורום.

אלן שניידר

אלן שניידר משמש מנהל המרכז העולמי של בני ברית בירושלים מאז 1989. הוא עלה לישראל מברוקלין, ניו יורק בשנת 1972, שירת בצה"ל ולמד משפטים באוניברסיטת בר אילן. הוא חבר לשכת עורכי הדין בישראל מאז 1985 וחבר לשכת עורכי הדין בניו יורק מאז 1988. שניידר היה עורך דין שותף במשרד ערכי הדין O'Connor & Hannon בושינגטון הבירה ועוזר מנהל במשרד האזורי של הליגה נגד השמצה בניו יורק. בשנת 1996 קיבל את פרס ביסנו של בני ברית למצוינות מקצועית.

שניידר יזם פרויקטים חדשנים רבים בישראל ושיתופי פעולה עם שלוחות בני בית ברחבי העולם, וכן עם ארגונים ומוסדות אקדמיים. בין היתר: פרס לעיתונאות למצוינות בסקירת התפוצות בתקשורת הישראלית, Israel-Hellenic Forum, סקר שנתי של עמדות הציבור הישראלי כלפי יהדות תפוצות, אות המציל היהוד וטקס שנתי המוקדש ליהודים שהצילו יהודים בשואה. הוא גם יצר שיתופי פעולה יחודיים עם ארגונים הומניטריים, מכוני מחקר ומוסדות אקדמיים. שניידר משמש כמתאם משלחת בני ברית למוסדות הלאומיים וחבר מייסד של ארגון ישרא-אייד – הפורום הישראלי לסיוע הומניטרי בינלאומי והשתתף במסגרת זו במשלחות סיוע למיאנמר, צ'אד, קניה, גאורגיה, האיטי, יפן וסרי לנקה.

אלן שניידר פרסם מאמרים ודיווחים במגזין בני ברית ובפרסומים אינטרנטיים והרצה בחו"ל על מדיניות החוץ והפנים של ישראל, פעילות הומניטרית ישראלית ויחסי ישראל-תפוצות. שניידר הוא חבר מייסד של שני פרויקטים בינלאומיים להנצחת השואה: "לכל איש יש שם" ו"הוועדה להוקרת גבורתם של המצילים היהודים בשואה" ויזם את הקמת פורום "יהודים מצילים יהודים" במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר, אוניברסיטת בר אילן.

”פורום פולין”

ד”ר לאה גנור (Ganor), ”עמיתת שפיגל” במכון לחקר ע”ש ארנולד וליאונה פינקלר; מרכז ”משמעות”, קריית מוקצין. חוקרת בכירה ומרכזת פורום פולין.

חנה אורן (Oren), מרכז ”משמעות”, קרית מוצקין.

ד”ר נטליה אלקסיון (Aleksiun), טורו קולג’ ניו יורק; פורום ”נשים מספרות שואה” במכון לחקר השואה ע”ש ארנולד וליאונה פינקלר.

ד”ר ליאור אלפרוביץ (Alperovitch), ”עמיתת שפיגל” במכון לחקר השואה ע”ש ארנולד וליאונה פינקלר; בצלאל; המכון הטכנולוגי חולון.

ד”ר מרטה אנסילבסקה-לנשטט (Ansilewska-Lehnstadt), גדנקשטט שטילה הלדן, ברלין.

ד”ר אביטל בלוך (Bloch), אוניברסיטת קולימה, מקסיקו

ד”ר בתיה ברוטין (Brutin), ”עמיתת שפיגל” במכון לחקר השואה ע”ש ארנולד וליאונה פינקלר. **רות וייל גייל (Geall)**, חוקרת עצמאית.

ד”ר אדיתה גברון (Gawron), ראש המרכז לחקר תולדות יהודי קרקוב ותרבותם, האוניברסיטה היאגלונית, קרקוב.

ד”ר גלן דינר (Dyner), יו”ר המחלקה לדת במכללת שרה לורנס

לילי הבר, יו”ר פורום העולים הפולנים בישראל.

ד”ר תמיר הוד (Hod), ”עמיתת שפיגל” במכון לחקר השואה ע”ש ארנולד וליאונה פינקלר; המכללה האקדמית תל-חי.

ד”ר אגנייזקה הסקה (Haska), אוניברסיטת וארשה, המרכז הפולני לחקר השואה, האקדמיה הפולנית למדעים, וארשה.

ד”ר אווה ויאטר (Wiatr), המרכז לחקר היהודים, אוניברסיטת לודז’

חנה וילסון (Wilson), תלמידה לתואר שלישי, אוניברסיטת נוטינגהם טרנט

ד”ר פאבל ויצ’ורק (Wieczorek), מוזיאון גטו וארשה, וארשה

ד”ר איוונה זבידקה (Zawidzka), מוזיאון בוכניה, בוכניה

פרופ’ סלבומיר יאצ’ק ז’ורק (Zurek), מנהל מרכז ספרות יהודית פולנית, מרכז בינלאומי למחקר ולתולדות מורשת יהודי מרכז ומזרח אירופה, האוניברסיטה הקתולית ע”ש יוחנן פאולוס השני, לובלין

בצלאל לבניא (Lavi), חוקר עצמאי

אניטה לבצ’וק ואל-ליאוניק (Lewczuk vel Leoniuk), מוזאון בית הכנסת, ולודבה, פולין

ד”ר שטפן לנשטט (Lehnstadt), טורו קולג’ ברלין.

קרול מדאיי (Madaj), מכון פילצקי, מוזאון בית פילצקי אוסטרוב מזובייצקה, פולין

ד”ר אינג’ ויטולד וויצ’ק מדיקובסקי (Medykowski), ארכיון יד ושם - ירושלים

- ד"ר ג'ואנה ביאטה מיצ'ליק (Michlic) , חוקרת בכירה, יוניברסיטי קולג', לונדון.
- ד"ר מיכאל נייזביטובסקי (Niezabitowski) , מנהל המוזיאון ההיסטורי, קרקוב, פולין
- ד"ר קרולינה פאנז (Panz) , המכון ללימודים סלאביים, האקדמיה הפולנית למדעים, וארשה.
- גיל פארן (Faran) , "עמית שפיגל במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר ; יו"ר עמותת מדריכי משלחות לפולין.
- ד"ר יעקב פלקוב (Falkov) , עמית מחקר במכון הבינלאומי ללוחמה בטרור במרכז הבינתחומי (IDC) הרצליה
- ד"ר קטרז'ינה פרוזון (Person) , המכון ההיסטורי היהודי ("זייד"), וארשה.
- מריה פרנץ (Ferenc) , המכון ההיסטורי היהודי, וארשה ; דוקטורנטית, המכון לסוציולוגיה, אוניברסיטת וארשה.
- ד"ר אדם סיטרק (Sitarek) , ראש המרכז לחקר היהודים, אוניברסיטת לודז'
- פרופ' אלי צור (Tzur) , ראש המכון לחקר תנועות הנוער, גבעת חביבה
- ד"ר תומש צבולסקי (Cebulski) מנהל חברת "פולין טראבל"
- ד"ר קשישטוף צ'ובצ'יק (Czubaszek) , חוקר עצמאי , וורשה, פולין
- קמיל קופרה (Kopera) , תלמיד לתואר שלישי אוניברסיטת ז'שוב, מוזיאון אולמה, מרקובה, פולין
- ד"ר קאמילה קלזינסקה (Kluzinska) , חוקרת עצמאית
- אליהו קליין (Klein) , תלמיד לתואר שלישי, אוניברסיטת תל-אביב
- ד"ר גז'גורז' קשיביץ' (Krzywiec) , האקדמיה הפולנית למדעים, וארשה.
- ד"ר פרזק קשישטוף (Krzysztof) , המוזיאון להיסטוריה יהודית פולנית "פולין", וארשה.
- ד"ר ורוניקה רומניק (Romanik) , המכון ללימודים מתקדמים, גטינגן
- ענבל רז (Raz) , מרכז "משמעות", קריית מוצקין
- רבקה שילר (Schiller) , דוקטורנטית ומתגרמת ליידיש, ניו יורק.

מי אנחנו?

כיצד הוקם פורום "פולין"?

בקיץ 2019 הוחלט להרחיב את הפעילות הבינלאומית של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר. כחלק מפעילות זו הוחלט להקים פורומים בינלאומיים, גיאוגרפיים או נושאיים של חוקרים ופעילים במדינות שונות העוסקים בנושא השואה שישתפו פעולה עם חברי הפורומים האחרים של המכון.

"פורום פולין" הוקם כפורום המשלב את ההיבט הגיאוגרפי עם הנושאי. הוא כולל חוקרים בפולין העוסקים בתולדות יהודי פולין קצת לפני השואה, בתקופת השואה ולאחריה, פעילי חינוך והנצחה בפולין העוסקים בנושאים אלה, וכן חוקרים ופעילים בארץ ובמדינות אחרות, כולל חברי פורומים אחרים במכון, שאף הם עוסקים בתולדות יהודי פולין ובהנצחתם.

הפורום נוסד באוגוסט 2019 וכבר פועל לקיים מפגשים כשראש המכון, חבריו או עמיתיו מגיעים לפולין. הכוונה ליצור מסגרת לשיתוף מידע על הנעשה בתחום שואת יהודי פולין בפולין ובעולם (פרסומים, ימי עיון, כנסים, סדנאות וכו') ובמה לשיתופי פעולה בין החברים במדינות השונות. הדבר נעשה הן באמצעות המפגשים והן באמצעות רשימת האינטרנט של הפורום שנוצרה עם הקמתו.

ד"ר לאה גנור משמשת כמרכזת הפורום.

ד"ר לאה גנור

ד"ר לאה גנור נולדה בישראל להורים (ז"ל) ילידי פולין ששרדו את השואה, ועלו לארץ בשנת 1957 מוורוצלב פולין. בבית למדה שפות מזרח אירופאיות וכך רכשה שליטה מלאה בעברית, אנגלית, יידיש שליטה חלקית פולנית, רוסית צרפתית.

בשנת 1994 יזמה ד"ר גנור את הקמת מרכז משמעויות (ראשי תיבות של: מורשת, שואה, מסורת, ערכים ותקומה) בקרית מוצקין בשיתוף עיריית קריית מוצקין ומשרד החינוך אותו היא מנהלת עד היום. המרכז פועל במסגרת החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי להנחלת מורשת עם ישראל, שואה, מסורת, ערכים ותקומה.

לד"ר גנור תואר ראשון בהיסטוריה ומקרא, ותואר שני מהחוג לחינוך באוניברסיטת חיפה. יש לה תואר שני מהמכון ליהדות זמננו באוניברסיטה העברית בירושלים, שם כתבה תיזה בהנחיית פרופ' דליה עופר בנושא: "ייצוגה של 'השואה והגבורה' בעיתון ב'מחנה' 1948-1973". לאחר מכן סיימה עבודת דוקטור בתכנית ביהדות זמננו באוניברסיטת בר אילן בהנחיית פרופ' דליה עופר ופרופ' ג'ודי באומל-שוורץ בנושא "צה"ל והשואה- יחסו של חיל חינוך לעיצוב זיכרון השואה בקרב החיילים 1987-2004". לאחרונה פורסם בארה"ב כפרק בספר: Post Holocaust Studies in a Modern Context.

את הפוסט-דוקטורט שלה עשתה במוסד הרצל לחקר הציונות באוניברסיטת חיפה, שם עסקה בנושא: "מתקומה לשחקים" תיעוד קורותיהם של אנשי צוות אוויר ניצולי שואה". ד"ר גנור כתבה על "מתקומה לשחקים" – זיכרונות ומשמעויות בסיפורי חיים של אנשי צוות אוויר שורדי שואה, וחקר סוגיות מיגדריות בחיי הקהילה היהודית בוורוצלב בשנים 1945-1957. היא מרכזת את "פורום פולין".

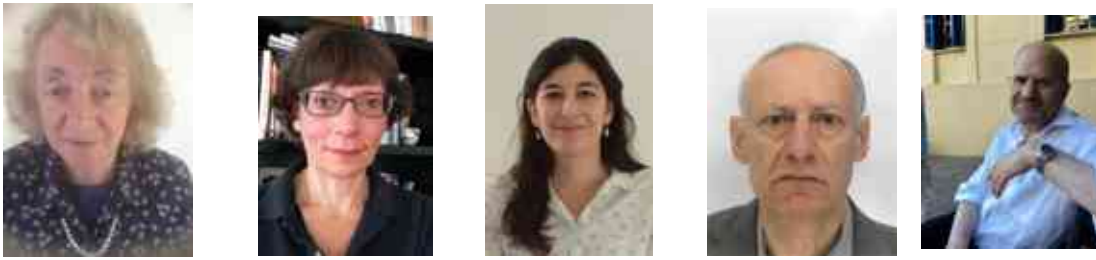

פורום "לונדון"

חברי הפורום:

ד"ר דייוויד קלארק (Clark), "רשת בני הדור השני, בריטניה" חוקר בכיר ומרכז הפורום
 לואיס אטינגר (Ettinger), ACJR, (ארגון ילדי פליטים יהודיים בבריטניה)
 דוד ביר (Bier)
 ג'ון בנטל (Bentall), ACJR, (ארגון ילדי פליטים יהודיים בבריטניה)
 טניה ברנט (Barnett), "רשת בני הדור השני, בריטניה"
 בן ברקו (Barkow) מנהל לשעבר בספריית וינר, לונדון
 ד"ר ג'יימס ג'ורדן (Jordan), אוניברסיטת סאות'המפטון
 רות וייל גייל (Geall), חוקרת עצמאית
 ליאוני גראיף (Grayeff), "רשת בני הדור השני, בריטניה"
 אניטה גרוס (Grosz), KTA, (ארגון הקינדרטרנספורט), דוקטורנטית
 ד"ר חנה הולטשניידר (Holt Schneider), אוניברסיטת אדינבורו
 ג'ינה בורג'ס ווינינג (Winning), "רשת בני הדור השני, בריטניה"
 אוליבר וולטר (Walter), ACJR, (ארגון ילדי פליטים יהודיים בבריטניה)
 ד"ר ברברה וורנוק (Warnock), ספריית וינר, לונדון
 פרופ' סו וייס (Vice), אוניברסיטת שפילד
 אליסון וורנר (Warner), ACJR, (ארגון ילדי פליטים יהודיים בבריטניה)
 ד"ר זואי וקסמן (Waxman), אוניברסיטת אוקספורד
 ד"ר דוד טולרטון (Tollerton), אוניברסיטת אקסטר
 פרופ' טום לאוסון (Lawson), אוניברסיטת נורת'אמבריה, ניוקסל
 מוניקה לואנברג (Lowenberg), חוקרת עצמאית, דור שני
 נעמי לוי (Levy), "רשת בני הדור השני, בריטניה"
 פאולין לויס (Levis), ACJR, (ארגון ילדי פליטים יהודיים בבריטניה)
 ד"ר ג'ואן פטיט (Pettitt), אוניברסיטת קנט
 פרופ' ליסה פיין (Pine), אוניברסיטת סאות' בנק לונדון
 ד"ר טובי סימפסון (Simpson), ספרייה וינר, לונדון
 אן סלינג'ר (Salinger), ACJR, (ארגון ילדי פליטים יהודיים בבריטניה)
 ד"ר מיה ספירו (Spiro), אוניברסיטת גלזגאו
 ד"ר רבקה אן קליפורד (Clifford), אוניברסיטת סוונסי
 פרופ' מליסה רפאל (Raphael), אוניברסיטת גלוסטרשייר, מכללת ליאו בק לונדון
 ד"ר כריסטינה שמידט (Schmidt), ספריית וינר, לונדון

מי אנחנו?

כיצד הוקם פורום "לונדון"?

במאי 2019 הוחלט להרחיב את הפעילות הבינלאומית של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר. חלק מפעילות זו כוללת הקמת פורומים בינלאומיים, גיאוגרפיים או נושאיים.

"פורום לונדון" הוקם כפורום גיאוגרפי של חוקרים, פעילי ציבור, ובני "הדור השני" ו"הדור השלישי" בבריטניה, העוסקים בחקר השואה, הוראתה והנצחתה. הפורום נוסד ביוני 2019 ומקיים מפגשים בהם דנים החברים בנושאים שונים הקשורים בחקר השואה והנצחתה.

באמצעות המפגשים המתקיימים יחד עם חברי המכון המגיעים לבריטניה, וקבוצת האינטרנט של הפורום, חברי הפורום משתפים מידע עם כלל חברי הפורומים במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר באוניברסיטת בר-אילן לגבי פרסומים, ימי עיון, כנסים, וסדנאות בנושא השואה המתקיימים בבריטניה וכן מקבלים מידע לגבי פעילות המכון בארץ ופורומים אחרים בחו"ל.

ד"ר דייוויד קלארק מרכז את "פורום לונדון".

ד"ר דיוויד קלארק

ד"ר דיוויד קלארק הנו חבר פעיל בארגון הדור השני בבריטניה. שני הוריו היו ילדים פליטים מברלין. הוא עבר בין מדינות רבות עד גיל 27 ולמד בבתי ספר ברומא, וינה ולונדון, למד אנתרופולוגיה במונטריאל, נאירובי, ברנדייס ולונדון.

הוא חקר דיור ותעסוקה של קבוצות מיעוט אתניות בבריטניה, לימד סוציולוגיה של עבודה, פנאי ותיירות ברמת התואר הראשון והשני באוניברסיטאות בלונדון וסיים דוקטורט על מוזיאונים יהודיים באיטליה

הוא חבר מערכת של כתב העת *Jewish Renaissance*, כתב עת שיוצא בלונדון והעוסק באומנות ותרבות, חבר מערכת *Second Generation Voices* וכן חבר מערכת של *Exiled Ink*, כתב עת בריטי המוקדש ליצירות פרי עטם של מחברים פליטים ומגורשים. השירים שלו התפרסמו ב *Contemporary writers of Poland, Flying Between Words* (2015), *Second Generation Voices*, *Exiled Ink* and in *Voices Israel Poetry Anthology* (2019).

הוא ערך ספר העוסק באימפקט הנפשי של נסיעות לאתרים הקשורים בתולדות המשפחה.

פורום "שווייץ"

חברי הפורום:

ד"ר דניאל גרסון (Gerson), המכון ללימודי יהדות, אוניברסיטת ברן ובן "הדור השני", חוקר ראשי

ומרכז הפורום.

אורס אורד (Urech), ראש הקרן החינוכית לסובלנות

פרופ' ז'ק ארנפרינד (Ehrenfreund), דיקאן הפקולטה לתיאולוגיה, אוניברסיטת ברן

אניטה וינטר (Winter), ראש קרן גמאראל, ציריך, ובת "הדור השני".

פרופ' מיוראל כץ (Katz), פרופ' לפסיכולוגיה, אוניברסיטת לוזאן.

פביאן מאייר (Meyer), לוצרן וברן, חוקרת אנדרטאות לזכר השואה בשווייץ

ד"ר ביאנקה מטזק (Matzek), מנהלת ההוצאה לאור, הוצאת פטר לנג, ברן

ד"ר ולטר סטופל (Stoffel), אוניברסיטת פריבורג

פרופ' קריסטינה ספייטי (Späti), אוניברסיטה פריבורג

פרופ' ז'ק פיקאר (Picard), אמריטוס אוניברסיטת באזל

פרופ' הנס-לוקאס קיזר (Kieser), אוניברסיטת ציריך, ואוניברסיטת ניוקסל, אוסטרליה

מי אנחנו?

כיצד הוקם פורום "שווייץ"?

בקיץ 2019 הוחלט להרחיב את הפעילות הבינלאומית של המכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר. חלק מפעילות זו כוללת הקמת פורומים בינלאומיים, גיאוגרפיים או נושאיים.

פורום "שווייץ" הוקם כפורום גיאוגרפי של חוקרים, פעילי ציבור, ובני "הדור השני" ו"הדור השלישי" בשווייץ, העוסקים בחקר השואה, הוראתה והנצחתה. הפורום נוסד באוגוסט 2019 ומקיים מפגשים אינטרנטיים בהם דנים החברים בנושאים שונים הקשורים בחקר השואה והנצחתה. בעתיד גם מתוכננים מפגשים פיזיים של הקבוצה בעת שיגיעו חברים מהמכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר לשווייץ או בעת שחברי הפורום משווייץ יגיעו ארצה.

באמצעות המפגשים הוירטואליים המבוססים על קבוצת האינטרנט של הפורום, חברי הפורום משתפים מידע עם כלל חברי הפורומים במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד וליאונה פינקלר באוניברסיטת בר-אילן לגבי פרסומים, ימי עיון, כנסים, וסדנאות בנושא השואה המתקיימים בשווייץ וכן מקבלים מידע לגבי פעילות המכון בארץ ופורומים אחרים בחו"ל. ד"ר דניאל גרסון משמש כחוקר בכיר ומרכז את הפורום.

ד"ר דניאל גרסון

ד"ר דניאל גרסון נולד בציריך 1963. בשנת 1989 הוא סיים תואר שני בהיסטוריה באוניברסיטת באזל. בשנת 2004 הוא סיים את לימודי הדוקטורט שלו במרכז לחקר האנטישמיות (אצל פרופ' וולגאנג בנץ), באוניברסיטה הטכנית של ברלין.

בין השנים 2007 – 2011 הוא היה עוזר מחקר במרכז ללימודים יהודיים באוניברסיטת באזל. מאז 2011 הוא עוזר מחקר ומרצה בתולדות עם ישראל בעת החדשה במכון ללימודים יהודיים באוניברסיטת ברן. תחומי המחקר שלו הנם: יהודי אירופה לאחר השואה, תולדות יהודי שווייץ, תולדות יהודי צרפת, אנטישמיות מודרנית.

ד"ר גרסון משמש כחוקר בכיר ומרכז הפרום.

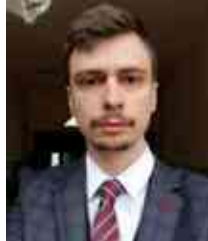
פורום "רומניה"

חברי הפורום:

- סילביה הרשקוביץ (Hershcovitz), מרכזת הפורום** - "עמיתת שפיגל" במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד ולאונה פינקלר אוניברסיטת בר אילן; מרכזת פורום רומניה; דוקטורנטית במחלקה להיסטוריה של עם ישראל אוניברסיטת בר אילן.
- ד"ר שרה רוזן, יועצת היסטורית של הפורום** - "עמיתת שפיגל" במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד ולאונה פינקלר אוניברסיטת בר אילן.
- ד"ר אנה מריה ברבולסקו (Barbulescu)**, המכון הלאומי לחקר השואה ברומניה-אלי ויזל, בוקרשט; אוניברסיטת בוקרשט.
- פאולה גרטה ברק (Barak)**, חוקרת עצמאית של יהדות רומניה
- עמנואל מריס גרק (Grek)**, אוניברסיטת היידלברג, גרמניה, דוקטורנט.
- יונלה דסקולטו (Dascultu)**, דוקטורנטית, עובדת ב USHMM
- ד"ר דנה דומיטרו (Dumitru)** אוניברסיטת יון קריאנגה, מולדובה.
- ד"ר אבי וובר (Weber)**, עו"ד
- ד"ר פליצ'יה וולדמן (Waldman)** המרכז ללימודי יהדות באוניברסיטת בוקרשט. מרכזת התכנית. **פנינה זילברמן (Zilberman)** "מרכז תרבות סיגאט תרבות וחינוך יהודים, מנהלת; האגודה האירופית לשימור וקידום התרבות והמורשת היהודית.
- ד"ר ראדו יואניד (Ioanid)**, מוזיאון לזכר השואה וואשינגטון, מנהל מחלקת הארכיונים.
- ד"ר נטליה לזר (Lazar)**, אוניברסיטת קלארק, וורסטר, מאסצ'וסטס, ארה"ב
- ד"ר דנה מיכאילסקו (Mihailescu)** אוניברסיטת בוקרשט.
- אאוג'יניה מיכאלצ'יה (Mihalcea)** אוניברסיטת חיפה, דוקטורנטית.
- טילי משה**, "עמיתת שפיגל" במכון לחקר השואה ע"ש ארנולד ולאונה פינקלר אוניברסיטת בר אילן. מאסטרנטית
- אולגה סטפן (Stefan)**, חוקרת עצמאית.
- קאמילה פאלוביקה (Palubika)**, מנהלת תכנית NGO **Kultureben** גרמניה. דוקטורנטית.
- ד"ר רונית פישר (Fisher)**, אוניברסיטת חיפה
- אדריאן צ'יופלנקה (Cioflanca)** המרכז לחקר יהדות רומניה-וויליאם פילדרמן, מנהל המרכז; חבר וועדת הארכיון של המכון לחקר השירותים החשאיים בבוקרשט; חוקר במכון ההיסטוריה א. ד. קסאנופול השייך לאקדמיה הרומנית. דוקטורנט.
- ד"ר ליביו קארארה (Carare)** המוזיאון לזכר השואה וואשינגטון, ספריה ואוריינטציה למחקר.
- ד"ר סונייה קטרינה (Katrina)**, המכון הלאומי לחקר השואה ברומניה-אלי ויזל, בוקרשט, ראשת תכנית "אסופות זכרון", מנהלת מחקר.
- ד"ר ורוניקה רוזנברג (Rozenberg)**, חוקרת עצמאית
- אסטריד רוטמן (Rottman)** האוניברסיטה לארכיטקטורה ע"ש יון מינקו רומניה, דוקטורנטית

מי אנחנו?

סילביה הרשקוביץ

סילביה הרשקוביץ הגישה את עבודת הדוקטור שלה לשיפוט במחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו באוניברסיטת בר-אילן. את לימודי התואר השני סיימה בהצטיינות, במסגרת החוגים ליהדות זמננו ומגדר במכון שכטר למדעי היהדות בירושלים. היא השלימה עבודה שוות ערך לתזה באוניברסיטת בר-אילן בנושא פעילותה של האגודה התרבותית של הנשים היהודיות ברומניה, בהנחייתו של פרופ' משה רוסמן, הממשיך להנחותה גם בעבודת הדוקטור. מחקרה מצטרף לשורה של מחקרים על יהדות רומניה, אלא שלעומת רובם, הוא עוסק בחוליה החסרה במרבית ספרי ההיסטוריה ועבודות המחקר שנכתבו על יהדות רומניה עד כה: הנשים היהודיות וארגוניהן ברומניה במחצית הראשונה של המאה ה-20. המחקר מתמקד בחיי היום-יום של נשים אלו, זהותן, פעילותן, תרומתן הייחודית לחברה, לציונות ולבניין האומה, והאתגרים המגדריים והפוליטיים שאיתם התמודדו. זאת, במקביל לתהליכים ההיסטוריים ברומניה ובאירופה כולה לפני מלחמת העולם השנייה, תוך כדי המלחמה ושואת יהודי רומניה, ובתקופה הקצרה שבין סיום המלחמה ועד הפיכתה של רומניה למדינה שמעבר למסך הברזל. היא מרכזת את "פורום רומניה".

ד"ר שרה רוזן

ד"ר שרה רוזן הנה היסטוריונית העוסקת בתקופת השואה. היא כתבה עבודת מ"א המכון ליהדות זמננו באוניברסיטה העברית בירושלים בנושא "הישרדותם של היהודים בגטו שרגורוד בטרנסניסטריה" בהנחיית פרופ' דליה עופר. את עבודת הדוקטור כתבה בהנחיית פרופ' עופר בנושא "ציבור ויחיד, התארגנות ומשפחה, חייהם של היהודים בגטאות צפון טרנסניסטריה (מוגילב, שרדורוד, דז'ורין, מורפה וברשד) 1941-1944.

במהלך מחקרה היא השתתפה בכנסים רבים בארץ ובחו"ל בתחום מחקרה, וכן פרסמה מאמרים העוסקים בגורל יהודי טרנסניסטריה בשואה. יחד עם פרופ' דליה עופר היא עורכת מדעית של יומן של לימפן קונשטאד מגטו דז'ורין מטרנסניסטריה. היומן ראה אור בראשית 2019 בהוצאת יד ושם. ד"ר רוזן שימשה גם כהיסטוריונית בסרטו של בוריס מפציר "מעבר לניסטרו" על יהודי טרנסניסטריה. היא משמשת יועצת היסטורית של פורום רומניה.

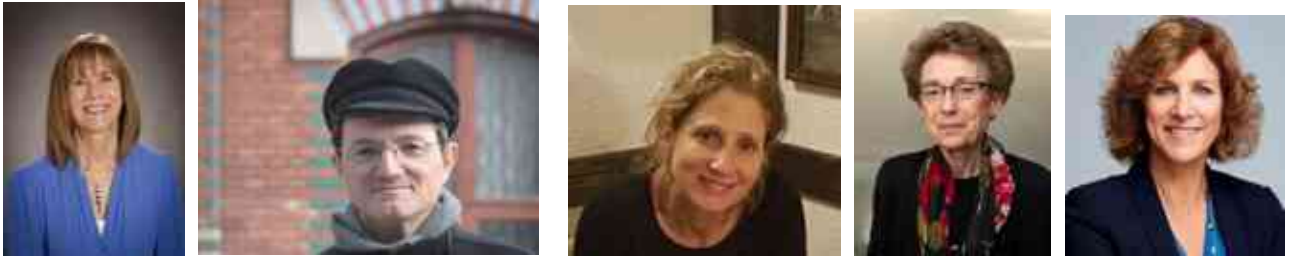
פורום ספרות וייצוג שואה

רשימת חברי הפורום

פרופ' פיליס לסנר (Lassner), חוקרת בכירה ומרכזת הפורום, אוניברסיטת נורת'ווסטרן (אמריטה)

פרופ' ויקטוריה ארונס (Aarons), אוניברסיטת טריניטי, סן אנטוניו, טקסס
 פרופ' יהושע אלקולומברה (Alcoloumbre), אוניברסיטת בר-אילן
 פרופ' קרן אלקלעי-גוט (Alkalay-Gut), אוניברסיטת תל-אביב (אמריטה)
 פרופ' לורנס בארון (Baron), סאן דיאגו סטייט יוניברסיטי (אמריטוס)
 ד"ר מיכל בן-חורין (Ben-Horin), אוניברסיטת בר-אילן
 פרופ' אלן ברגר (Berger), פלורידה אטלנטיק יוניברסיטי, בוקה רטון, פלורידה
 פרופ' רחל ברנר ז"ל (Brenner), אוניברסיטת ווסקונסין
 ד"ר יניב גולדברג (Goldberg), אוניברסיטת בר-אילן
 ד"ר קרן גולדפרד (Goldfrad), אוניברסיטת בר-אילן
 ד"ר סוזי גרוס (Gruss), מרכז סלטי, אוניברסיטת בר-אילן
 ד"ר סוניה הדג'פת (Hedgepeth), מידל טנסי סטייט יוניברסיטי
 ד"ר רועי הורוביץ (Horovitz), אוניברסיטת בר-אילן
 פרופ' שרה הורוביץ (Horowitz), אוניברסיטת יורק, טורונטו
 ד"ר לורי ויינטרוב (Weintrob), מכללת וגנר, סטטן איילעד, ניו יורק
 פרופ' סו וייס (Vice), אוניברסיטת שפילד, אנגליה
 ד"ר בלה רות סמיואל טננהולץ (Tenenholtz), מכון פינקלר לחקר השואה, אוניברסיטת בר-אילן
 ד"ר הולי לויצקי (Levitsky), אוניברסיטת לויולה מרימאונט, לוס אנג'לס
 ד"ר פיטר לוסון (Lawson), האוניברסיטה הפתוחה, לונדון
 פרופ' נעמי סוקולוב (Sokoloff), אוניברסיטת וושינגטון, סיאטל
 פרופ' אלקסיס פוגורלסקין (Pogorelskin), אוניברסיטת מיניסוטה, דלת'
 ד"ר ג'ואן פטיט (Pettitt), אוניברסיטת קנט
 פרופ' דוד פטרסן (Patterson), אוניברסיטת טקסס בדאלאס
 ד"ר מרגרט מאירס פיינשטיין (Feinstein), אוניברסיטת לויולה מרימאונט
 ד"ר איבון קוזלובסקי-גולן (Kozlovsky-Golan), אוניברסיטת חיפה
 פרופ' דב בר קוטלרמן (Kotlerman), אוניברסיטת בר-אילן
 ד"ר רבנל ריצ'רדסון (Richardson), אוניברסיטת קייס ווסטרן רזרב, קליבלנד
 פרופ' שמואל רפאל-ויואנטה (Refael-Vivante), ראש מרכז סלטי לחקר הלאדינו, אוניברסיטת בר-אילן
 ד"ר יואל רפל (Rappel), מכון פינקלר לחקר השואה, אוניברסיטת בר-אילן
 ד"ר ליליאן שטיינר (Steiner), מכללת חמדת הדרום

מי אנחנו?

Prof. Phyllis Lassner

Phyllis Lassner is Professor Emerita at Northwestern University. Her publications include studies of Holocaust literature, film and art, and of women writers of the 1930s to the present. In addition to many articles, her books include *British Women Writers of World War II*, *Colonial Strangers: Women Writing the End of the British Empire*, and *Anglo-Jewish Women Writing the Holocaust*. Her most recent book is *Espionage and Exile: Fascism and Anti-Fascism in British Spy Fiction and Film*. She co-edited the volumes *Antisemitism and Philosemitism in the Twentieth and Twenty-first Centuries* and *The Palgrave Handbook of Holocaust Literature and Culture*. She also co-edited the new edition of Gisella Perl's memoir, *I Was a Doctor in Auschwitz*. Her current publications include essays on Polish post-Holocaust film and intermarriage in the Third Reich. She was awarded the International Diamond Jubilee Fellowship at Southampton University, UK and serves on the Education and Exhibition Committees of the Illinois Holocaust Museum and Education Center.

כנסים וימי עיון תשפ"ב (2021-2022)

- (1) השקת הספר **Women Defying Hitler: Resistance and Rescue Under the Nazis**, London: Bloomsbury 2021 שערכה פרופ' גודי באומל-שוורץ יחד עם ד"ר מרדכי פלדיאל ופרופ' נתן סטולצפוס. בנוסף אליהם, השתתפה באירוע פרופ' אן נלסון מאוניברסיטת קולומביה. האירוע התקיים בשיתוף עם Florida State University 25 באוקטובר 2021 (י"ט בחשוון).
- (2) השקת הספר: **All Our Brothers and Sisters: Jews Saving Jews During the Holocaust**, Bern: Peter Lang, 2021 שערכה פרופ' גודי באומל-שוורץ ואלן שניידר, מנהל המרכז העולמי של בני ברית, ירושלים. אירוע משותף עם מערך הספריות, 9 בנובמבר 2021 (ה' בכסלו) לציון 82 שנה ל"ליל הבדולח".
- (3) יום עיון משותף בזום (15 בדצמבר 2021, י"א בטבת) בשיתוף עם המחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו ע"ש ישראל וגולדה קושיצקי, לציון "יום הקדיש הכללי", י' בטבת שבו הרצתה ד"ר רחלי ברגר, עמיתת מחקר בפורום עמיתי שפיגל של המכון, על "לחזור ולחיות, המחקר על האמנים בארץ וזיכרון השואה 1955-1933".
- (4) יום עיון בינלאומי משותף בזום ב 16 בדצמבר 2021 (י"ב בטבת) עם ה **Second Generation Network** בלונדון בעקבות פרסום הספר שערכה פרופ' גודי באומל-שוורץ יחד עם פרופ' שמואל רפאל, **Researcher Remember: Research as an Arena of Memory Among Descendants of Holocaust survivors, A Collected Volume of Academic Autobiographies**, Bern: Peter Lang, 2021, שם הרצתה פרופ' גודי באומל-שוורץ על הדרכים שבהן השואה משפיעה על בחירות מקצועיות של בני ובנות הדור השני והשלישי.
- (5) לקראת יום השואה הבינלאומי, ב 26 בינואר (כ"ד בשבט) נתנה פרופ' גודי באומל-שוורץ הרצאה ברדיו הלאומי האוסטרי 10 בתכנית Praxis, על קיום חיים דתיים במחנות בתקופת השואה.
- (6) ב 26 בדצמבר 2021 (כ"ד בשבט) פרופ' גודי באומל-שוורץ הרצתה על "הכחשת השואה בימינו" בכנס בזום של השדולה למאבק באנטישמיות ובנועת ה BDS שהוקדש לנושא "מצב זיכרון השואה בארץ ובחו"ל ובניצול השואה ככלי שרת לדה-לגיטימציה של מדינת ישראל".
- (7) ביום השואה הבינלאומי, ה 27 בינואר 2022 (כ"ה בשבט), התקיים אירוע משותף של התיאטרון הלאומי "הבימה" ומכון פינקלר לחקר השואה, ובו השתתפו חברי המכון ועמיתי המחקר והפורומים בדיונים שהתקיימו לאחר ארבע הצגות הקשורות בנושא השואה: "דבר על מקום הימצאם" (ד"ר יואל רפל, איזי מן, וסנדרה שדה), "מצדה 1942" (ד"ר לאה גנור, ד"ר מולי ברוג, ד"ר איציק פס, איתמר לוין ויגאל שדה), "עקומים" (ד"ר יואל רפל, משה קפטן, פרופ' גדעון גרייף וד"ר אברהם דורון), ו"מפלצת הזיכרון" (בילי לניאדו, ד"ר נילי קרן, גיל פראן וישי שריד). את הארוע ארגן ד"ר יואל רפל, עמית מחקר בכיר של מכון פינקלר.
- (8) ב 23 בפברואר (כ"ב אדר א') קיים מכון פינקלר לחקר השואה כנס בינלאומי משותף עם אוניברסיטת Towson במרילנד, ארה"ב, בנושא **Evidence Against Intolerance: A Virtual Symposium on Teaching the Holocaust in the Digital Disinformation Era**, שם נתנה פרופ' גודי באומל-שוורץ את ה **Keynote Address**, בנושא " **Teaching the Holocaust in This Contemporary Climate**".

9) לפתיחת סמסטר ב' (2 במארס, כ"ט באדר א') המכון קיים ערב עיון בזום בו הרצה מר זוהיר תחאוחא, מייסד המוזיאון הצ'רקסי בכפר קמא על כפר צ'רקסי שהציל ילדים יהודיים בתקופת השואה: "בסלניי- הכפר שבחר לשתוק". דקן הפקולטה למדעי היהדות, פרופ' שמואל רפאל, פתח את הערב בדברו על החשיבות של מבצע ההצלה הפחות מוכר הזה.

10) לקראת יום השואה המכון יקיים המכון לחקר השואה ע"ש פינקלר יום העיון המסורתי עם המחלקה לתולדות ישראל ויהדות זמננו ע"ש גולדה וישראל קושיצקי, וחלוקת הפרס השנתי ע"ש הסופרת שרה פלגר-זיסקינד ז"ל ובעלה אליעזר זיסקינד ז"ל (27 באפריל, כ"ו בניסן). במהלכו ירצה מר מרטין הרשקוביץ, מייסד מיזם "יוצרים זיכרון" וחבר פורום עמיתי שפיגל, על "יצירה בזיכרון שנאלם: ההבחנה בין תולדות השואה לזיכרון השואה".

11) לקראת יום השואה ב-27 באפריל (כ"ו בניסן) בבוקר, והן למחרת בערב, בתום יום הזיכרון לשואה ולגבורה, כ"ז בניסן, (28 באפריל), יתקיים אירוע משותף של מכון פינקלר לחקר השואה והתיאטרון הלאומי "הבימה" ובו ישתתפו חברי המכון ועמיתי המחקר והפורומים בדיונים שיתקיימו לאחר שבע הצגות העוסקות בנושא השואה: "העקומים" "דבר על מקום המצאם", "מצדה" (27 באפריל), "מפלצת הזיכרון", "הנוקמים", "העקומים", "ריקודו של גינגיס כהן" (28 באפריל). גם אירוע זה אורגן בידי ד"ר יואל רפל, עמית מחקר בכיר של מכון פינקלר לחקר השואה.

12) ביום ראשון ה-15 באפריל (י"ד באייר) יקיים המכון לחקר השואה ע"ש פינקלר אירוע השקה משותף עם המרכז לחקר האישה ביהדות ע"ש פניה גוטספלד הלר ומערך הספריות ובו ישקו את הספר שערכה פרופ' ג'ודי בואמל-שוורץ (יחד עם ברברה גטסוף שונפלד) **ארץ, מולדת: חמישים שנות עליית נשים יהודיות מארצות הברית, אוטוביוגרפיה קולקטיבית (1967-2017)** ובו תרצה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ על המניעים לכתיבת הספר, יתקיים שלחן עגול בהנחיית ד"ר מיכל בן יעקב, עמיתת שפיגל של המכון ובהשתתפות חלק מהכותבות: רחל סילבצקי, אורה המר, ברברה גצוף שונפלד, ד"ר נעמי פרזיגר ואביבה גירון. דברי סיכום יישמעו מפי ד"ר מירה קצבורג יונגמן, עמיתת שפיגל של המכון.

13) הרצאה של פרופ' מקסים שרייר בנושא "Judgement at Krasnodar and the Trials of Ilya Selvinsky's Poetic Reportage (31 במאי, א' בסיון) תתקיים במסגרת אירוע משותף עם פרופ' רומן כצמן מהמחלקה לספרות עם ישראל ע"ש יוסף ונחום ברמן.

14) ב-1 במאי מתוכננת השקת הספר שערכה פרופ' ג'ודי באומל-שוורץ יחד עם פרופ' שמואל רפאל **חוקרים זוכרים: המחקר כזירת זיכרון: צאצאים לשורדי שואה בחזית המחקר**, ראשון לציון: ידיעות אחרונות וספרי חמד, 2022.

15) בסוף הסמסטר יתקיים יום עיון בנושא **חיי יום יום בתקופת השואה** (ט' סיון, 8 ביוני).

16) במהלך השנה כולה מתקיים כנס מתמשך שבועי של עמיתי שפיגל עם הרצאות בזום מדי שבוע בימי רביעי בשעה 19:30 בערב מפי עמיתי המחקר והציבור, סטודנטים ופוסט דוקטורנטים. את הרעיון הגה מרכז המכון ומרכז פורום עמיתי שפיגל, ד"ר איציק פס, והוחלט להמשיך בו השנה עקב הצלחתו.

17) במהלך סתיו 2021 ובאביב 2022 התקיימו ומתקיימים ארבעה כנסים של פורום פולין ביוזמתה של מרכזת פורום פולין והחוקרת הבכירה שלו, ד"ר לאה גנור, שלאחר מכן יעובדו לספר מחקר.